ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4040 | 14 / 26 ՅՈՒՆԻՍ 1899 | ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ | 18 ՍԷՖԷՐ 1317 | ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4040

در علیه ده غلطه ده (آرەولك) غزته سی اداره خانه سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառաց համար տարեկան. 140 Ղ.ռ
» վեցամսեայ. 70 »
» եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներ տարեկան. 40 Ֆրք
» վեցամսեայ. 20 »
Դր... ...ը փոխ կ'ընդունուի, 115 դրուշի հաշուով :
Տե... ...տարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի :
Յայտարարութեանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատան :

20 ՓԱՐԱ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

Հազիւ թէ Օղերդի Տեղապահ Տ. Փառէն վարդապետ իր պաշտօնատեղին ժամանած ու գործի սկսած, և ահա իրեն դէմ կ'ելլէ կը կանգնի Եղիշէ ոմն քահանայ, որու մասին եկած գանգատագիրը Նկատողութեան առնուած էր անցեալ շաբթուան Կրօն. Ժողովին մէջ։ Այս արժանապատիւը կարծեմ քսանեւմէկերորդ քահանան է, Օ. տուցէն սկսեալ, որ հաշիւ բացած է Կրօն. Ժողովի օրատետրին մէջ, գոնէ մեր Նոթագրութեան թուականէն ի վեր։ Բայց այս անգամ,—որովհետև մեր եկեղեցական Վարչութիւնն ալ կտրուկ գործ տեսնելու հարկ կը զգայ երբեմն,—Օղերդի արժանապատիւը չկրցաւ սիրաշահական փոխանակագիր մը ստանալ Առաջն. Տեղապահին վրայ քաշուած, ի տես վճարելի։ Ժողովը հարկ զատեց ազդագիր մը յղել Տ. Փառէն վարդապետի, որ իր կարգին ցոյց տայ զայն Հ. Եղիշէի ի պարտ ու պատշաճ... ուղղութիւն։ Ըստ իս, եթէ կրնայ խորհուրդ հայցուիլ Հրապարակագիրներու, Կրօն. Ժողովը լաւ կ'ընէ որ այդ ազդագրէն առայժմ հարիւր օրինակ մը տպագրել տայ և շրջաբերական ձեւով ղրկէ նախ Պոլսոյ մէկ քանի թաղերու քահանաներուն. յետոյ աւելցածէն փունթայ ղրկել գաւառները, օրինակի համար՝ Կիւմիւլճինէ, Կէլիպօլու, Վառնա, Ռուսճուք, Փիլիպէ և որ ի կարգին կայ, աւելի յարմար... այբուբենի կարգաւ։

* * *

Ե՞րբ պիտի պրծի մեր գլուխը սա քահանայագաւէն, կամ Կրօն. Ժողովի ոռոճմանց կարգը... քահանաներու անկարգութեանց, որպէս զի կարգը գայ իրեն խորհիլ անգամ մըն ալ, գոնէ ձեւի համար, Կրօնական Տեսչի ամսաթոշակին վրայ՝ որ թաղուելու մօտ է Պատրիարքարանի արձանագրութեանց մէջ, յար և նման Կրթական Տեսչութեան յաւիտենական ամսաթոշակին։ Կ'ըսուի թէ Ուսում. Խորհուրդը պիտի խնդրէ Կրօնական Ժողովէն՝ միջնորդ ըլլալ Քաղաքական Ժողովի առջեւ որ, երբ Կրօնական Տեսչութեան բան մը կպչուի, բան մըն ալ Կ. Թականին յատկացուի, գէթ ամսական 3 4 ճերմակ մէճիտ՝ երեւոյթը մաքրելու համար, մնացեալը Ուսում. Խորհուրդը կրնայ հոգալ... մէկ երկու հատ ծրագիր ու շրջաբերական ի վաճառ հանելով Նպարավաճառներու շուկան։ Եթէ Կրօնական Ժողովը յանձնառու չըլլայ այս բարեխօսութեան, կ'ըսուի թէ Ուսում. Խորհուրդը պիտի երթայ Դատաստանական Ժողովին,—եթէ անանկ բան գտնէ Պատրիարքարանի մէջ,—կամ գործը պիտի թողու վերջին դատաստանին՝ դէմ առ դէմ դատուելու համար սա Ելեւմտից Յանձնաժողովին հետ, որ կարծեմ խոշոր սպունգով վերէն վար սրբած տարած է Ուսում. Խորհրդի հաշիւները... հաճելի անակնկալ մը պատրաստելու համար Քաղ. Ժողովին։

* * *

Միայն թէ Ուսում. Խորհրդին մռմռուքը մէկ տեսակ չէ։ Ըսենք թէ անկուտութեան ընտելացաւ, քանի որ տասնէն աւելի քառասունք բոլորեց անանկութեան օրէն մինչեւ հիմայ. ա՛լ իրմէ սառ ուզող չմնաց. Նախորդ Կրթական երեք Տեսուչները մի առ մի հրաժեշտ տուին իրենց պաշտօնէն՝ նկատելով որ Խորհուրդը վաղուց հրաժեշտ առած էր իր յանձնառութեան կատարումէն, և 5-6000 դահեկանի հաշիւներ «հինցած պարտքերու» տետրակին մէջ անցուցած։ Նոր Կ. Թական Տեսուչն ալ... օգտաշէն ձիրքերով օժտուած կը թուի, և ձայն ձուն չի հաներ մէկ ու կէս տարիէ ի վեր, առանց թէ պէտ թերանալու իր պարտականութեանց մէջ։ Այս մէկ ու կէս տարուան միջոցին երեք ամսական մը գանձած ըլլալու է, պահանջքին մէկ վեցերորդը ճշդիւ։

Ուսումն. Խորհրդի մռմուքներէն մէկն ալ՝ Թաղ. Խորհուրդներէ ոմանց և դպրոցական այս կամ այն տեսակ հոգաբարձուներու, օրինակի համար, խօսք հասկցնելու ջանքն է՝ թէ Կազմական Կանոնագիր բռուած հրահանգ մը կայ, Ազգ. Վարչութեան կողմէն վաւերացեալ, որ Նախակրթարաններու տարեկան քննութեանց հնօրեայ մեթոտը բարեփոխած է.—բարձր. Նախակրթարաններու համար չեմ խօսիր, որովհետև անանկ բան... դեռ չունինք.—հիմայ ուրիշ մեթոտ մը փնտռելու են անոնք որ սովորած էին արեւադարձի տաքուն խարշել տղոց ուղեղը... համագամ կերակուր մը պատրաստելու համար իրենց սնամտութեան։ Հրաւիրեալները սանկ նստելու էին կարգաւ. ծնողքներն ալ, սրտատրոփ իրենց մանչուն կամ աղջկան բախտին վրայ, կախուած մնալու էին վարժապետին շրթունքէն՝ թէ ինչ պիտի հարցնէր դողդոջուն տղեկին եւ ինչ պատասխան պիտի ընդունէր անկէ, որպէս զի հասկնային իրենց զաւկներուն յառաջդիմութեան աստիճանը։ Հոգաբարձուները հրամցնելու էին աւանդական օշարակն ու պաքսիմատը ներկայ եղող հրաւիրեալներուն, կենցաղավարութեան քիչ մը տափակ շարժուձեւերով. վերջապէս այն ամէն բաները դասական եղանակով՝ զոր Արեւելք «Անցեալ»ը գըծած էր մեզ անցեալ օր,—թէև հարկ չէր համարած յիշել Կազմական Կանոնագիրը՝ որ Ծաղ. Նախակրթարաններէ վաղուց վտարած է հին խարշողական մեթոտը։—Իսկ թաղային միջանակաբաշխութեանց հանդէսը, որ նոյնպէս բացառական տրամադրութիւններ ունի Կանոնագրին մէջ, լրումն ու պսակն էր թաղականներէ կամ հոգաբարձուներէ շատին ունայնամտութեան, և անով կը լեցուէր յաճախ կամ կը պարպուէր դատարկութիւնը։ Հիմայ նորէն ձգտումներ կը զգացուին տեղ տեղ դէպ ի յետադարձութիւն, և Ուսումն. Խորհուրդը հարկ կը զգայ երկիցս յիշեցնել Կանոնագրին... դաւանութիւնները հինաւուրց փառատենչիկ ճաշակներու, և զգացնել թէ խարշողական մեթոտէն պաքսիմատ չպիտի ելլէ այսուհետև, ոչ ալ օշարակ. թէ տարեկան հեղձամղձուկ քննութիւններն ու մեծաշուք միջանակաբաշխութիւնները, փոխանակ դպրոցի մը վիճակը պատկերացնելու, միջոցներ են աքողելու զայն գորգերու և ծաղիկներու տակ, և թէ վերջապէս նորէն մէջտեղ կը մնայ սանդիտորի նման մերկ ու կ'ողպուտ՝ դպրոցին վիճակն ու ցուցամոլութեան ճարճարակը։ Եւ այս ամէնէն վեր՝ Ազգ. Վարչութեան բացորոշ հրահանգը կայ, օրէնքի ուժ ստացած, որուն պատկառ կալ պարտաւոր են թաղականութիւն և հոգաբարձութիւն, պատկառանքի օրինակը իրե՛նք իսկ տուած ըլլալու համար իրենց խնամածութեան յանձնուած մանուկներուն։

ԱՐԷՏ

ՆԱՒԹԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԲԱԳՈՒ, 1 յունիս.

Տասնըհօթը տարի առաջ թողած լինելով Բագուն, ութ ամիս է որ նորէն ապրում եմ այդ քաղաքում։ Այն հսկայական և փայլուն յառաջադիմութիւնը որ արել է Բագուն այդ կարճ ժամանակամիջոցում, այնքան մեծ է և աչքի ընկնող, որ մարդ մնում է ապշած։ Զննելով այն անթիւ, մէկը միւսից փարթամ շինութիւններին որոնցմով ծածկուել են ընդարձակ դատարկ տարածութիւններ, այնու ամենայնիւ նրանք բաւական չեն տեղաւորելու այն ահագին հօսանքը նոր և նոր եկւորների, որոնք գալիս են աշխարհի ամէն կողմից միլիոններ այդ քաղաքը, գործ և հարստութիւն ձեռք բերելու։

Պատահում եմ դէմքերի, որոնց տասնըեօթը տարի առաջ թողել եմ միջակ կարգի կարողութեան տէր մարդիկ. այժմ այդ մարդիկ միլիոններ ունին. և դա բնական օրէնքով ձեռք բերուած հարստութիւն չէ։ Սոհասարակ մի ձեռնարկութիւն որքան էլ օգտակար լինի նա, տալիս է օգուտ դրամագլխին 100ին 20, 30, նոյն իսկ 100 տոկոս. բայց որ 50 հազար ծախսելուց յետոյ մի գեղեցիկ օր ձեր հողի վրայ խփում է նաւթային շատրուանը և օրական 20 հազար արդիւնք է տալիս, ի՞նչ կ'ասէք դրան. 50 հազար բուբլին տեւեկան կէս միլիոն արդիւնք է բերում։ Կամ մի տուն ուր աղքատ մէկը 2, 3, հարիւր բուբլով գնած է եղել քաղաքի հեռաւոր անկիւններից մէկում, այդ տեղին տալիս են այժմ 20, 30 հազար բուբլ...։

Անցեալները Կասպի թերթը պատմում էր որ Նոբէլի ֆիրման մի աղքատ կառապանին կալուածով վերցրած է եղել այդ վիճէրին պատկանող մի փոքրիկ հողաբաժին Բիբի-Հէյբաթ գիւղում, պայմանով որ դուրս եկած նաւթի մէկ երրորդը տայ նրան։ Խփում է ֆոնտանը և մի քանի ամսուայ մէջ կառապանը ստանում է իր բաժինը 600 հազար բուբլի... և կը ստանայ այդպէս շարունակ, քանի հորը չի դադարել նաւթ տալուց։ Կ'անցնեն մի քանի ամիսներ էլ և ահա դուք կը տեսնէք նախկին կառապան միլիոնատէրին՝ [illegible] անցնելիս։

Բայց որքա՛ն փոխւում է մարդուն հոգեբանութիւնը. հարստութիւնը, որը ձեռք չի բերւում աշխատանքով... Այդ հարուստներից շատերին ես ճանաչում եմ նախկին տարիներից, այժմ հեռուից դիտում եմ այդ դէմքերից շատերը, որոնց մի ժամանակ տեսել եմ նեղ դրութեան մէջ և որոնք բաղդի բերմամբ ընկել են նաւթային աշխարհը և հարստացել. դիտում եմ այսօր, հետեւում եմ նրանց և տեսնում եմ որ այդ մի ժամանակ խեղճերից, բարոյական բարձր գաղափարներից խօսող մարդիկ ոչինչ այլ եւս չեն ճանաչում իրենց ստամոքսից, դրպանից և զուարճութիւններից դուրս։

Քաղաքի մէջ գտնուող հարուստներից գրեթէ մեծ մասը իրենց կարողութիւնը ձեռք բերած լինելով բաղդի այդպիսի խաղերով, առաջ են եկել հասարակ, միջին դասակարգից և դրա համար ոչ մի քաղաքում այնքան զուարճութեան տեղերը շատ չեն որքան այստեղ։ Զանազան ցիրկեր, ձեռնածուներ, թեթեւ օպերետներ, ամենամեծ յաջողութիւնը ունին քաղաքում. իսկ գինետներին հաշիւ չկայ։ Նոյնպէս ոչ մի տեղ Կովկասում չեմ կարծում այնքան տարածուած լինի թղթախաղը, որքան այստեղ. խաղում են ամէնքը առանց հասակի, դասակարգի խտրութեան, խաղում են մեծ գումարներով։

—Զննելով քաղաքի այդպիսի արագ զարգացման և հարստութեան, նա ունի աչքի ընկնող պակասութիւններ։ Այդ պակասութիւններից ամենագլխաւորն է ջուրը, որի մասին երկար տարիներէ խօսում են, բայց ոչինչ չէ շինուած։ Խմում են հորերից քաշած ջուրը, կամ ծովի ջուրը մաքրած, և երկուսն էլ չափազանց անախորժ համ ունենալուց զատ, առողջապահական տեսակէտից էլ վնասակար են։ Չկան նոյնպէս բաւականաչափ կրթական հաստատութիւններ, և եղածները բաւական չեն տեղաւորելու բոլոր ցանկացողներին։ Դեռ ուսումնական տարին չի սկսուել, բայց այժմուանից արդէն յայտնում են որ ոչ արական և ոչ իգական գիմնազիաներում ընդունելութիւն չեն լինի. և եթէ կ'ընդունեն էլ, շատ փոքր թիւ կայ ցանկացողների։

Իր բնակչութեամբ Թիֆլիսին գրեթէ հաւասար այս քաղաքը, չունի ոչ մի գրադարան ընթերցարան բացի Մարդասիրական ընկերութեան ունեցածից. հրատարակվում է միայն մի թերթ ռուս լեզուով Կասպի, որը և իր բացառիկ դրութիւնից օգտուելով ծախվում է մեծ քանակութեամբ։

Բազմաթիւ խնդրագիրներ՝ թէ՛ ռուսերէն և թէ՛ հայերէն օրաթերթերի հրատարակման մասին, [illegible] մերժել է. և հաւանական է որ երկար ժամանակ դեռ եւս տեղական միակ թերթը Կասպին կը մնայ։

—Հարուստ և ճոխ ապրող այդ միլիոնատէրների քաղաքում ապրում է և մի մեծ թիւ բանուորների, գործակատարների և պարապ ու գործ փնտռող մարդկանց։ Ձեզ կարող երեւակայել մի աւելի անառողջապահ պայմաններում գտնուող տեղ որքան նաւթային գործարանների տեղը որը իրաւամբ «Սեւ քաղաք» է անուանվում, և նաւթահանքերը։

Շրջապատը սեւացած է ծխից, հողի ամէն մի քայլի կեղտոտուած մազութից առանց բուսականութեան, առանց մաքուր բնակարանների. կեանքը աներեւակայելի թանգ։ Հազարաւոր, տասնեակ հազարաւոր մարդիկ պարապում են այդ կեղտի և մուրի մէջ. Նրանցից մեծ մասը հիւանդանում է թոքախտով և առողջ ու կայտառ երեսով գաւառներից եկող գիւղացին մի քանի տարուց յետոյ դառնում է իւր տեղը մաշուած և հիւանդոտ։

Քաղաքի մէջ ապրուստը աւելի ծանր է մանաւանդ նրա համար որ ընտանիք ունի։ Բնակարանների թանգութիւնը ունեցել է այն հետեւանքը, որ ամենափոքր տարածութիւն ունեցողը որքան հնարաւոր է, բնակարաններ է շինել առանց բակի համար մի փոքր ընդարձակ տեղ թողնելու և այդ հաւի բուները աներեւակայելի գներով տալիս է միջին դասակարգի մարդկանց։ Երկու սենեակների համար քաղաքի ծայրում առանց յարմարութիւնների պէտք է տալ 20-25 րուբլի իսկ փոքր ինչ կանոնաւոր սենեակների համար երբեմն 50 րուբլի են պահանջում։ Ուտելիքը նոյնպէս թանգ. բաւական ժամանակ էր որ միսը ծախվում էր ֆունտը 20 կոպէկով և այդպէս ալ ամէն բան։ Ամենայն զրկողութեամբ ապրող մի փոքր ընտանիք հազիւ հնարաւորութիւն կարող է ունենալ ամիսը 100 րուբլով ապրելու, իսկ այդպիսի գումար ձեռք բերելու անհնարաւորութիւնը շատերի համար ստեղծում է այնպիսի մի դրութիւն որին իր կաշիի վրայ չփորձողը հասկանալ չի կարող։ Ծայրայեղ հարստութեան հետ ծայրայեղ թշուառութիւն. ահա՛ Բագուի, այդ կովկասեան Լոնտոնի կեանքը։

Գաւառների խաղաղ ընտանեկան կեանքը, պարտէզների մէջ, այգիների մօտ, գարնանային ծաղիկների անուշ հոտը, ի զուր կը փնտռէք այդ Բաքւում, ուր գոյութեան կռիւը այդքան սուր կերպով խփում է ձեր աչքին։

ԱԲԷԼ ԱՊՐԷՍԵԱՆՑ

ՊԶՏԻԿ ՆՈԹԵՐ

ՍՈՒՆԿ

Լսա՞ծ էք սա պատմութիւնը որուն, այսօր հարիւրամեակն է թերեւս, այնքա՛ն հին է ան։

Ծնողք մը իր որդին նշանած էր աղջկան մը. ընտրութիւնը հայրն ու մայրը ըրած էին ու խօսք-կապը իրենք տարած. նշանուողը, ինք, տղան՝ հարսնցուին երեսը չէր տեսած բնաւ,—1799ին «խիպ ու ամօթ» կ'ըսէին սոր,— և նոյն իսկ անոր լուսանկարը չէր տեսած, զի լուսանկարչութիւնը 1799ին լոյս չէր տեսած դեռ։

Տղան հետաքրքիր,—կարծեմ տեղի կար քիչ մը հետաքրքիր ըլլալու,—քանի մը բարեկամներ կը ժողվէ, ու կ'երթայ ծիպալի, իր խօսեցեալին տան դրան տակ ահագնադղորդ կռիւ մը կեղծելու։ Տնեցիք պատուհան կը վազեն.—հնարագէտ նշանածը աղջիկը տեսած էր արդէն։

Կը մտածեմ որ Պ. Որբերեան, Իզմիրի մեր համակրելի աշխատակիցը որ ուրիշ առիթներով միշտ բանիմաց ու սիրուն տողեր գրած է, գրել՝ պիտի ծափահարէր դարագլխի մեր ծնողքներուն այս թոքնասիրութիւնը։

Մեր Թերթին այս հաւատարիմ բարեկամը, այս սիւնակներուն մէջ իսկ, Նաճայական յորջորջեց իր քաղաքակիցն Պ. Նուպարեանի մէկ հրաւէրը՝ ուղղեալ կարգըլու հայ երիտասարդութեան։

Ներեցէք, Պ. Որբերեան, որ ըսեմ թէ գաղափարակից չեմ ձեզի։

Պ. Նուպարեան կը ցաւէր որ մեր երիտասարդները «հեռուանց» կը տեսնեն հայ աղջիկները. կը ցաւէր որ անոնք չեն ճանչնար «մեր օրիորդներուն իգական յանկուցիչ հրապոյրները», վասն զի մեր մէջ ընտանեկան յարաբերութիւնները գէշ կը մշակուին, մեր մեծերուն լեզուովը խօսինք, «երթալ գալը աղէկութիւն չի բերեր»։

Եւ Պ. Որբերեան կ'ըսէ Պ. Նուպարեանի ինչ որ ես ըսի իրեն։ Ներեցէք որ ըսեմ թէ, գաղափարակից չեմ ձեզի։

Բայց, անխորհրդապահ հարցում մը ձեզի, Պ. Որբերեան, քանի՞ տարեկան էք՝ մեր տան դռները հայ երիտասարդին դէմ այդպէս փակել ուզելու համար, ճիշդ ինչպէս ծերուկ ժլատը՝ որ օտարի առջև դրամարկղ չի բանար երբեք։ Եթէ այդ աւանդամոլութիւնը Պ. Նուպարեանին յայտնուէր՝ պիտի մտածէր որ ծերացած է մարդը, զի կեա՛նք մը պէտք է իրենին պէս ընտիր բառգիրք մը շինելու. բայց չէ, դերերը փոխուեր են, ու դուք էք ահա, երիտասարդ մը, որ գաղափարներու սեղանին վրայ՝ վաղնջականին կողմը կը դնէք ձեր Ֆիշը, մինչ տարէցը՝ դիմացի կողմն է անցեր։ (Ձեզ այնքան ուշիմ ճանչցած եմ, սիրելի աշխատակից, որ գիտեմ թէ գոհ պիտի ըլլաք Արեւելքը խորհրդութեան ազատ կըր կէս մը տեսնելով։)

Բայց մեր ոչխարներուն դառնանք։ Ես, ուրեմն, այն կարծիքէն եմ որ բանալու է մեր դուռները հայ երիտասարդներուն, բայց ներս մտնողէն տոմսակ մը հարցնելու է, «բարի վարքի տոմսակ», զոր յաճախ դպրոցը կը ձգենք. ներելու է որ հայ պարմանին ու պզտիկ օրիորդը ճանչնան զիրար, բայց միշտ բանաւոր հեռաւորութիւն մը. յորդորից փոքր ամբողջատ մը պահել տալով անոնց մէջ, ու նոյն իսկ խրախուսելու է զանոնք համարձակ բարեկամութեան մը, խստիւ հսկելով սակայն որ Ֆլիրթի չդառնայ ան երբեք։

Հայ տղան, չարի՞ք մըն է սա թէ բարիք, զգացիկ է ընդհանրապէս, բայց մեր մէջ հակառակ ամուսնութիւնները հաշուական են միշտ, զի՝ վաղ կին դուռը գոնէ կիսաբաց ձգել չենք գիտցած երբեք։

Սէրը, Պ. Որբերեան, մաքուր ու անապակ սէրը որ բուսաբոյծն ու խիսան է սերունդին՝ սունկ մը չէ բնաւ։ Ինքնիրեն չի բուսնիր։

ՍՆՏՕՐԴ

ՓԱՐԻԶԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բենարտէն ու մորթագործը —Պարոն մը՝ որ Ֆռանսիսք Սարսէի կը նմանի. —Բօլէն Բաշէ եւ Իվէթ Կիլպէռ. —Ուրուականը։

Եթէ կայ մէկը որ ամէնէն աւելի տաղտուկ կը զգայ այս պահուս Բարիզի մէջ, ապահովաբար Պաթինեօլ փողոցը բնակող խեղճ մորթագործ մըն է, որ օրին մէկը սա հետաքրքրական պարագան երեւան հանած է թէ շա՛տ կը նմանի լուսահոգի Սարսէին։

Այս յայտնութիւնը անհարկի բան մը չպիտի ունենար իր մէջ, եթէ երբեք ենթական միայն նշմարած ըլլար Սարսէի նմանիլը։ Խնդիրը հոն է սակայն որ ուրիշ բազմաթիւ մարդիկ ալ միեւնոյնը դիտած են ու խեղճ մորթագործը այս պահուս ամէնէն տաղտկալի կերպով հետաքրքրութեան առարկայ դարձած է Բարիզի մէջ. հետաքրքրութիւն մը որ շատ ձախորդ հետեւանքներ կ'ունենայ իր արժանապատուութեան և հանգիստին համար։

Բարիզի թերթերէն մէկուն խմբագիրը գացեր գտեր է այդ մարդը և իր թերթին մէջ կը պատմէ անոր հետ ունեցած խօսակցութիւնը։

—Չէք կրնար երեւակայել, պարոն, ըսեր է մարդը խմբագրին, թէ ի՛նչ փորձանքներ կու գան գլխուս. ի՞նչ է որ Սարսէի կը նմանիմ ես։

—Նմանութիւն մը կայ արդարեւ, և շա՛տ ալ յայտնի նմանութիւն մը, սակայն դուք ա՛լ աւելի շնորհքով տեսք մը ունիք մեր հօրեղբօրէն։

Ու ճի՛շդ գովեստ մը չէր,—կ'ըսէ խմբագիրը,— որ իրեն կու տայի։ Մորթագործը վերջին ծայր կը նմանէր Սարսէին. կարճ ու կլոր մարմին մը, լեցուն դէմք մը, միեւնոյն մօրուքը, վերջապէս ամէն բան իր վրայ Սարսէն կը յիշեցնէր. սակայն վայելուչ, հագուստին [illegible] տոկուն խնամք տանող Սարսէ մը։

Ու բարկացոտ շեշտով մըն էր որ իր խօսքը շարունակեց, յուզուած, գրգռուած մարդու մը բոլոր շարժումները ընելով.

—Ա՛լ չեմ կրնար Տուէ փողոցէն անցնիլ ուր սակայն ամէնէն շնորհքով յաճախորդս կը բնակի։ Ամէն վայրկեան՝ հանդիպած մարդիկս ահաբեկած դէմքով մը կը փախչին առջեւէս, և անոնցմէ շատերը կը պոռան ալ. կը գուշակէք անշուշտ թէ շատ հաճելի բան մը չէ ասիկա։

—Թերեւս կ'երեւակայեն թէ խեղճ Սարսէն կրկին անգամ աշխարհ եկած է քանի մը քրոնիկ ալ գրելու։

—Անցեալ օրը մանաւանդ, այդ [illegible] փողոցին մէջ սիրուն կին մը նշմարեցի. բնական է որ աչք մը պիտի նետէի իրեն. բայց այն վայրկեանին ուր աչքերս իր վրայ յառեցի, ան ալ ինծի դարձուց դէմքը և..., երեւակայեցէք, մարած ինկաւ սալայատակին վրայ։ Անմիջապէս գինետուն մը տարին զինքը, որովհետեւ մօտերը ուրիշ բաց խանութ չի կար։ Մարդիկ խռնուեցան իր շուրջը և ես ալ հետաքրքրութեամբ անոնց միացայ։ Մարող կինը, սիրուն պզտիկ կինը՝ որ դերասանուհի մըն է եղեր, քիչ ետքը, բացաւ աչքերը, բայց զիս տեսնելուն պէս դողալ սկսաւ ու միեւնոյն ատեն ալ աղաղակեց սեղմուած ակռաներուն մէջէն.

«—Ի՞նքն է, ինքը՛.

«Մարդիկը ինծի դարձան և սկսան ծուռ աչքով նայիլ.

«—Ծերուկ կնամոլ մը ըլլալու է, կ'ըսէին շատեր, որ կ'երեւայ թէ շատ գէշ վարուած է այս աղջկան հետ։

«Տեսայ որ գործը գէշ երեւոյթ մը կը ստանար, և գինետան ետեւի դուռնէն կամացուկ մը կծիկը դրի։ Ու մինակ ասիկա չէ. ամէն օր նմանօրինակ դէպքեր կը պատահին՝ միշտ ի վնաս ինծի. և սա ամենատաղտուկ ցուցիչ պարագան ալ պատմեմ թէ շատ մը մարդիկ՝ որոնց դէմքն իսկ չեմ տեսած, փողոցը ինծի կը մօտենան «հօրեղբայրս» ըսելով։ Ես բնաւ յարաբերութիւն չունիմ այդ մարդոց հետ. յետոյ, կ'ուզէի հասկնալ թէ ինչո՞ւ դուք «մեր հօրեղբայրը» կ'անուանէիք Սարսէն. տարօրինակ սովորութիւններ կան ձեր մամուլին մէջ։

—Ու մորթերու աշխարհի՞ն մէջ այդ ընտանութիւնը չկա՞յ հոն։

—Ոչ... Անպիտաններուն բրածը դիմացուելիք բան չէ իրաւ որ ալ ձանձրացայ անոնց սատանութիւններէն. ամէն օր մէյմէկ բան կը հնարեն.... Տեսէ՛ք, աղէկ մը [illegible]. գրեթէ ամէն օր նամակներ կ'ընդունիմ, որոնց վրայ հասցէս հետեւեալ կերպով գրուած է։

Ու մարդը գրպանէն պահարան մը հանելով ինծի տուաւ, որուն վրայ սա հասցէն կարդացի.

Պարոն Պ..., մորթի վաճառական,
Յաջորդ՝ մեր հօրեղբայր Ֆ. Սարսէի
... փողոց ԲԱՐԻԶ

—Աւելին կայ, շարունակեց մարդը, կեցէք որ պատմեմ։ Հինգշաբթի օրը դատ մը համար Արդարութեան Պալատը գացած ըլլալով, շատ զուարթ մարդու մը հանդիպեցայ, որուն համար ինծի ըսին թէ Պ. Բօլէն Բաշէն էր (*)։ Երբ զիս տեսաւ, ժպտելով ինծի մօտեցաւ և ըսաւ ձեռքովը փորիս զարնելով.

«—Կրցա՛ք ետ դառնալ հոնկէ, հէ՞... հը՛մ, հը՛մ, հը՛մ... գէշ չէ... հը՛մ, հը՛մ, հը՛մ... գէշ չէ...։

«Իրեն բան մը չըսի, որովհետեւ վերջապէս Պ. Բօլէնն էր. ամէն պարագայի մէջ, չպիտի ուզէի սակայն որ կրկին անգամ այդ տեսակ վարմունքի մը մէջ գտնուի ինծի հանդէպ։

Մարդուկը մտածեց քիչ մը ատեն և ըսաւ յանկարծ.

—Ուրիշ դէպք մըն ալ պատմեմ ձեզի. առջի իրիկունը Ամպասատէօռ թատրոնը գացած էի. տիկին Իվէթ Կիլպէռ զիս տեսնելուն պէս աժգունեցաւ իսկոյն։ Զօրս կողմէս կը փափսային.

«—Ի՞նչ եղաւ...։

«Յանկարծ տիկինը քրքիջ մըն է փրթցուց և այսաւ բաներ մը երգել, որուն մէջ Սարսէի անունը լսել կարծեցի քանի մը անգամ։ Մինչեւ այդ ատենը ինծի համար ձախորդ բան չի կար. բայց երգած միջոցին՝ Իվէթ Կիլպէռ շարժումով մը զիս ցոյց տուաւ. անմիջապէս ամէնուն աչքը վրաս յառեցաւ և աղմուկները սկսան. ամէն մարդ զիս կը ծաղրէր և անա՛նկ ալ խօսքերով որ ստիպուեցայ մեկնիլ թատրոնէն։ Ի՞նչ կ'ըսէք, կարելի՞ է աստանկ անտանելի տեսարաններու առարկայ դառնալ ու չբարկանալ։

—Բայց վերջապէս ձեզի համար փառք մըն է Սարսէն կարծուիլը։

—Վաճառականի մը համար ճշմարիտ փառքը կը կայանայ իր ամսավճարները ժամանակին վճարելուն մէջ միայն։ Ես ալ աղէկ ուրիշ փառքի չեմ բաղձար...։ Այսուհետեւ եթէ կրկին զիս տաղտկացուցողներ գտնուին, անոնց հետ պիտի վարուիմ այնպէս, ինչպէս քանի մը օր առաջ վարուեցայ պատանի մը հետ՝ որ ինծմէ յանձնարարական նամակ մը կը խնդրէր Պ. Քլառեթիի (**) համար, զիս «իր հօրեղբայրը» անուանելով։ Եթէ երբեք անցորդներ զայն ձեռքէս չառնէին, գիտէի ընելիքս. իրեն պիտի սորվեցնէի թէ ինչպէ՛ս պէտք է վարուիլ։

(*) Պ. Բօլէն Բաշէ ասկէ երկու շաբաթ առաջ [illegible] դատաւոր ընտրուեցաւ Բարիզի մէջ։

(**) «Քոմէտի Ֆրանսէզ» թատրոնին տնօրէնը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ.—Տէյլի Լոնտոնի Թղթակցէն.

«Յայտնի է թէ Անգլիա այս միջոցիս նիւթական զարգացեալ շրջանի մը մէջ է գրեթէ իր հաւասարը չունենալու չափ և թէ իր առեւտուրը և ելեւմուտքը այնպիսի նպաստաւոր վիճակի մը մէջ կը գտնուին, որ իր պատմութեան ուրիշ և ոչ մէկ թուականին մէջ տեսնուած է։ Միշտ ձեռնարկութեան մեծ գործունէութեանց միջոցին, իր բանակին զինուորագրութիւնը դժուար է և աւելին կ'ըլլայ երբ ձեռնարկութեան զարգացեալ վիճակը աւելի տեւէ։ Կառավարութիւնը մէկ կամ երկու տարի առաջ բանակին զինուորներուն թիւը աւելցնել որոշած ըլլալով, հիմակ այն տեսակ կացութեան մը մէջ կը գտնուի, որով չի կրնար նիւթական աւելի առաւելութիւններ ընծայել անհատներուն, որպէս զի անոնք իրենց արհեստը թողլով զինուորական ասպարէզը մտնեն։ Անկէ կը հետեւի թէ զինուորագրութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ չէ։ Տէյլի Քրոնիքլ կ'ըսէ թէ պատերազմական նախարար Լորտ Լանստոուն և զինուորական իշխանութիւնները կը խորհին գործադրել քաղաքացիական զինուորներու օրէնքը, որ դարուս սկիզբը Խորհրդարանին մէջ որոշումովը դադրեցաւ։ Այդ որոշումը անկէ ի վեր ամէն դար կը վերահաստատուի՝ տարեկան նստաշրջանը փակուելու միջոցին։ Այդ օրէնքը կը տրամադրէ որ 18էն 30 տարեկան ամէն անգլիացի պարտի ծառայել երբեւ քաղաքացիական զինուոր եւ կրնայ վիճակով ալ կոչուիլ այդ ծառայութեան։ Բաւական պիտի ըլլար Խորհրդարանին այդ ընդհատող որոշումը երբեւ չհանել, որպէս զի ամէն անգլիացի, 18էն 30 տարեկան, պարտաւոր ըլլայ վիճակ քաշելու և զինուորական ծառայութեան մէջ մտնելու։ Ասոր համար բաւական է Խորհրդարանին մէկ որոշումը, որ կրնար ըլլալ թէ Լորտերու ժողովին և Երեսփ. ժողովին գումարեան երկու ժամուան մէջ քուէարկուէր, ինչպէս եղաւ քանի մը տարի առաջ [illegible] ճնշողական օրէնքներուն համար։ Զաւ գիտեր թէ Տէյլի Քրոնիքլի տեղեկութիւնը ստո՞յգ է։ [illegible] Սակայն անօգուտ չէ յիշել [illegible] կրնայ [illegible] զինուորական [illegible] Սուտակաւորները [illegible] չեն գիտեր այս [illegible] և [illegible] ընդհանրական [illegible] սահմանադրութեան [illegible] մնացած [illegible] վրայ։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ.—Պ. Պալֆուր Երեսփ. ժողովին մէջ ծանոյց թէ սխալ է այն լուրը որուն համաձայն Խորհրդարանին նստաշրջանը սովորականէն կանուխ պիտի փակուի։ Պ. Պալֆուր յաւելց թէ կառավարութեան կողմէ ներկայացուելիք օրինագծերուն մէջ կան ծովային ու զինուորական ամրութեանց աշխատութիւններու և Նիկէյի Ընկերութեան երկիրները Անգլիոյ փոխանցելու վերաբերեալ օրինագիծերը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸ.—Արմատական-ընկերվարական կուսակցութիւնը, կ'ըսէ Բարիզէն ուրբաթ օրուան թուականով հեռագիր մը, որոշեր է ոյժ տալ կառավարութեան, եթէ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնէ Հանրապետութիւնը պաշտպանելու համար։ Կուսակցութեան նախագահը և անդամներէն չորսը, որոնք նոր նախարարութեան հակառակ են, բաժնուեր են նոյն կուսակցութենէն։ Մէլինի խումբը պաշտօն յանձներ է իր դիւանին որպէս զի նոր նախարարութեան հակառակորդ եղող միւս կուսակցութիւններուն հետ համաձայնի՝ համերաշխ գործունէութեան մը համար։ Ընկերվարական կուսակցութեան մէջ առաջ եկած երկպառակութիւնը արդիւնք է Կալիֆէ զօրավարին նոր դահլիճին մէջ մտնելուն։ Բաժնուած անդամները տասնըհինգ օրէն նոր խումբ մը պիտի կազմեն։

—Նախարարութեան յայտարարութենէն առաջ Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի որոշման գիր մը որով պաշտօնանկ կ'ըլլան կարգ մը զինուորականներ՝ որոնք իրենց լեզուով ու գրչով բանակին կարգապահութիւնը խանգարող արարքներու մէջ գտնուած են։ Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Մէյիսկէյ զօրավարը պաշտօնանկ պիտի ըլլայ, այլ զօրավար Հարթշմիտ և դնդապետ Մ [illegible]։

—Նախարարաց Խորհրդին առաջին նիստին մէջ, նախագահութեամբ Պ. Լուպէի, որոշուեցաւ ընդհանուր գիծերը նախարարական յայտարարութեան որ այսօր կը ներկայացուի Խորհրդարանին։ Յայտարարութիւնը շատ կարճ պիտի ըլլայ. պիտի ծանուցանէ թէ նախարարութիւնը կազմուած է գլխաւորաբար պաշտպանելու հանրապետական հաստատութիւնները։

—Պ. Լէբին Բարիզի ոստիկանութեան վերատեսուչ կարգուեցաւ փոխանակ Պ. Պլանի։ Պ. Լէբին երբեմն կը վարէր այդ պաշտօնը, Հռոմի դեսպան և Ալժէրիոյ կուսակալ անուանելէն առաջ։

—Նախարարապետ Պ. Վալտէք-Ռուսօ շրջաբերական մը ուղղելով դատաւոր կառավարիչներուն, հրաւիրեց որ անկողմնակալութեամբ գործեն քաղաքական խնդիրներու մէջ, հանրային բարեկարգութիւնը խանգարող դէպքերը զսպեն և հանրապետական կառավարութեան կանոնաւոր ընթացքը ապահովցնեն։

—Պատերազմական Նախարար Կալիֆէ զօրավարն ալ շրջաբերական մը ուղղելով բոլոր զօրավարներուն հրաւիրեց զանոնք յիշեցնել բանակին բացարձակ յարգանքի և կարգապահութեան պարտաւորութիւնը։

ԿՈՄՍ ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ.—Պերլինէն ուրբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Վիլհէլմ կայսրը կոմսութեան աստիճան տուած է Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. ֆոն Պիւլովի։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԺՈՂՈՎԸ.—Առաջին յանձնաժողովը, ամբողջական նիստի մը մէջ, քննեց աւստրիական պատուիրակ նաւային սպայ Սոլթիք կոմսին տեղեկագիրը՝ ընդծովեայ թորփիլանաւերու, խորասուզող շոգենաւերու և ցռուկ ունեցող մարտանաւերու գործածութիւնը արգիլելու համար։ Այդ տեղեկագիրը միաձայն հաւանութեան չարժանացաւ։ Յանձնաժողովը յետոյ սկսաւ վիճաբանիլ Մուրավիէվ կոմսին շրջաբերականին առաջին յօդուածին վրայ՝ որ կը վերաբերի միջազգային համաձայնութիւն մը գոյացնելու խնդրին, որոշ պայմանաժամի մը մէջ բանակներու և նաւատորմերու վրայ յաւելում մը չընելու համար։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ.—Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովը ուրբաթ օրն ալ վիճաբանեցաւ Աւստրիոյ հետ մաքսային պայմանադրութեան նոր օրինագիծին վրայ։ Նախարարապետը առաջարկեց ընդունիլ նոյն օրինագիծը որ արգիլէ դժուարութեանց դարման մը կը տանէ՝ Հունգարիոյ իրաւունքները և շահերն ալ պաշտպանելով հանդերձ։

ԻՏԱԼԻՈՅ արքայական հրամանագիրը, որ յուլիս 20ին պիտի գործադրուի, հրատարակուեցաւ։ Հրամանագիրը կը պարունակէ քաղաքական այն միջոցները զորս կառավարութիւնը ձեռք պիտի առնէ գումարումներու, ընկերակցութիւններու և երկաթուղի, հեռագրատուներու և թղթատարատուններու ու կայարանի ընկերութեանց պաշտօնեաներուն գործադուլին եւ լրագիրներուն դէմ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Հնդկաստանի հարաւային կողմը, ուր թշուառութիւն կը տիրէ, հիւանդութիւնները կը շարունակուին։ Բնակիչները չորս տարիէ ի վեր տուն մնացած և [illegible] ձեռք անցուցած են։ Իրենց [illegible] կը կորսեն, օրը չունենալով ձեռք անցնելու համար։ [illegible] զինուորները կը պատրին։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆ ԿՂԶԻՆԵՐԸ.—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.

Մ. Նահանգաց նախարարներէն երեքը և Խորհրդարանին ազդեցիկ անդամներէն մէկ քանին յայտարարեցին թէ Փիլիփփինեան կղզիներու նուաճումը անհրաժեշտ կը դատէ որ 25,000 կամաւորներ զէնքի տակ կոչուին։

—Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ վերջին ճակատամարտէն ի վեր, զոր շաբաթ օրը ծանուցինք, Հուիթըն զօրավարը յառաջացեր և գրաւեր է Մարինասը։ Այդ առթիւ կատաղի ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է։ Ամերիկեան զինուորները զայրացած էին, տեսնելով որ իրենց քանի մը ընկերներուն դիակները յօշոտուած են բնիկներուն կողմէ։ Ասոր համար մոլեգին ճակատամարտ մը մղելով ծանր կորուստներ պատճառեցին բնիկներուն։

—Սպանիոյ լրագիրները կ'ըսեն թէ Պառոն Տրիմառէ անուն ֆրանսացի մը որ Փիլիփփինեանց բանակետղը գացած էր սպանեացի գերիներուն ազատման վրայ բանակցելու, բնիկներու կողմէ սպանուեր է։ Պառոն Տրիմառէ շատ կը յարգուէր Մանիլայի մէջ, ուր ծխախոտի Ընկերութեան հողերուն վարիչն էր։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԸ.—Հանկ-Քոնկէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Անգլիա մտադիր է Թօղոյ Շամ-Մունը, դրամական հատուցում մը ընդունելով Քաու Լունկի [illegible] համար։

ԼՈՆՏՈՆԷՆ երեքշաբթի թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կալէսի իշխանը նոյն օրը այցելեր է Մոյտտթոնի երկրագործական արքայական ցուցահանդէսը։ Իշխանը 1900ին համար նախագահ ընտրուելով շնորհակալութիւն յայտներ է։ Ն. Բարձր. [illegible] երկրագործական Ընկերութեան նախագահ Վիլհէլմ կայսրը և Գերմանիոյ երկրագործական Ընկերութեան նախագահ Պ. Պլըթ ֆոն Արնիմ զօրս պատուակալ անդամ կարգեր է երկրագործական արքայական Ընկերութեան։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ.—Մատրիտէն կը գրեն երեքշաբթի օրուան թուականով թէ Քարոլինեան կղզիներու թողուելուն վերաբերեալ դաշնագրին հաւանելէ առաջ, ազատական երեսփոխաններ խօսք առեր են նախարարապետ Պ. Սիլվէլայէ թէ կառավարութիւնը մտադիր չէ սպանիական ուրիշ ո և է ստացուածք ձեռքէ հանել և թէ կը խոստանայ անվթար պահել Սպանիոյ մնացած միւս սեփականութիւնները։ Խորհրդարանին նիստը փակուելէն ետքը Նախարարապետը հեռագրեր է Պերլինի սպանիական դեսպանին թէ Խորհրդարանը վաւերացուցած է դաշնագրութիւնը։ Նախարարապետին այսչափ աճապարելուն պատճառը սա է թէ կ'ուզէ որ Գերմանիոյ Խորհրդարանն ալ զայն վաւերացնէ նստաշրջանին փակուելէն առաջ, վասնզի նպաստաւորեալ ազգի մաքսային սակացոյցներու փոխադարձ գործադրութիւնը յուլիս 1ին պիտի սկսի։

—Գերմանիա պիտի հաւանի Սպանիոյ արտաքին փոխառութեան արժէթուղթերը տուրքի ենթարկելու գործին, պայմանաւ որ պողպատէ և երկաթէ տուրքերը չբարձրացնէ։

ՃԻԼԻԹԱ ԶՕՐԱՎԱՐԸ.—Նիւսի սպայակոյտէն հարիւրապետ Մուրիէի տեղեկագիրը, 29րդ զօրաբաժնին հրամանատար Բազ զօրավարին ներկայացուելէ ետքը, յանձնուեր է հարցաքննիչ դատաւորին որ անցեալ երեքշաբթի բանտ երթալով հարցաքններ է Ճիլիթա զօրավարը։ Դատաւորը նոյն օրը նորէն հարցաքններ է իտալացի զօրավարը. այդ անգամուն ներկայ գտնուեր է ոստիկան Պ. Ռէնուէչի որ զայն ձերբակալած էր։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ.—Զօրաբանակները շարժման վիճակի մէջ դնելու նպատակով վերջերս կատարուած փորձերէն հաստատուեր է թէ չորս վաշտէ բաղկացած գունդերը բազմաթիւ են. ուստի պատերազմական նախարարը կը խորհի մէյ մէկ վաշտ պակսեցնել և անոնցմով 55 նոր գունդեր կազմել երկուքական վաշտով։

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿԷՆ երեքշաբթի թուականով հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ անգլիացի միսիոնար մը և քրիստոնէութիւնը ընդունած չինացիներ սպաննուած ըլլան։

ԷՏԻՄՊՈՒՐԿԻ հարաւային շրջանակէն երեսփոխան ընտրուած է ազատական կուսակցութենէն Պ. Արթուր Տրուէր, 5820 քուէով։ Ասոր դէմ մրցող պահպանողական մը 4989 քուէ շահեր է։ Սըր Արթուր Տրուէր կը յաջորդէ վախճանած պահպանողականի մը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Երեսփ. Ժողովին մէջ անցեալները բաւական յուզեալ վիճաբանութիւններ կատարուեցան պատերազմին պատասխանատուութիւնները սահմանելու խնդրին առթիւ։ Պ. Լէվիտիս որ պատերազմին ատեն ծովային նախարար էր, յայտարարեց թէ արդարութիւնը կը պահանջէ որ պատերազմին ատեն ընդհանուր հրամանատարութիւնը վարողները խիստ պատժներու ենթարկուին։ Ատենապետը և երեսփոխանները լսին Պ. Լէվիտիսի թէ պատերազմին աղէտներուն ինք պատճառ եղած է իր անհեռատեսութեամբ։ Պ. Լէվիտիս կրկնեց իր պահանջումը։ Նախարարապետ Պ. Թէոթոքիս ընդհանուր հրամանատարը պաշտպանելով ըսաւ թէ պատերազմին պատասխանատուութիւնը կ'իյնայ քաղաքականն այն սխալներուն վրայ որոնք չորրորդ երեսուն տարի գործուեցան։ Պ. Լէվիտիս պահանջեց մեծ յանձնաժողով մը կազմել պատասխանատուութիւնները սահմանելու համար։ Պ. Տէլիանիս ալ համակարծիք գտնուեցաւ անոր. իսկ նախարարապետը ընդդիմացաւ։ Պ. Տէլիանիս պատասխանեց թէ Պ. Թէոթոքիս կը վախնայ պատասխանատուութիւններէն։ Ասոր վրայ Պ. Թէոթոքիս ընդունեց յանձնաժողովին կազմութիւնը, յայտարարելով միանգամայն թէ անօգուտ կը նկատէ։ Նախարարապետը գովեստը ըրաւ արքայական գերդաստանին։ Պ. Ծէլիբրկիս ուրիշ խնդիր մը յուզեց, յայտարարելով որ Ռուսիոյ հետ առեւտրական դաշնագրի մը կնքուիլը անկարելի է, որովհետեւ Յոյնը, մեծաքանակ այգիներ ունենալուն համար, հակառակ է Կորնթոսի չամիչներուն Ռուսիա ներածուելուն։ Պ. Թէոթոքիս պախարակեց ատենաբանը ըսելով որ յարգանաց պակասութեան մէջ կը գտնուի այնպիսի վեհապետի մը նկատմամբ որ միշտ բարեացակամ է Յունաստանի։ Պ. Ծէլիբրկիս պատասխանեց թէ ինք յարգանաց պակասութեան մէջ գտնուելով ռուսահելլէն բարւոք յարաբերութեանց դպչիլ ուզած չէ, այլ փափաքած է պարզապէս իրողութիւն մը հաստատել։

Պ. ՔԸՆԷ ՏԸ ՊՕՌԸՓԷՐ ԽԱԲՈՒԱԾ.—Պրիւքսէլի մէջ հաստատուած է թէ այն անձը որուն համար Պ. Քընէ տը Պօռըփէր հանգանակութիւն կը կատարէր, որպէս զի կ'բանայ Տրէյֆիւսի մեղապարտութիւնը ապացուցանել, Պրիւքսէլցի մըն է։ Ասիկա գաղտնի կերպով գրած էր Պ. Քընէ տը Պօռըփէր թէ Հանրի գնդապետին պահած սեւ պայուսակը Պրիւքսէլի մէջ է։ Պ. Քընէ տը Պօռըփէր քանի մը հազար ֆր. հաւաքելուն պէս գրեր է Պրիւքսէլցիին որպէս զի ղրկէ այդ պայուսակը, բայց մարդը պատասխաներ է թէ Պ. Քընէ տը Պօռըփէր կրնայ Պրիւքսէլ երթալով անձամբ ստանալ այդ թանկագին աւանդը։ Պ. տը Պօռըփէր անմիջապէս հասկցեր է թէ գործը խաբեբայի մը հետ է։ Այդ Պրիւքսէլցին էր որ Պ. Զոլայի անյայտացած միջոցին հեռագրեց բարեկամի մը թէ «Կ'ամբաստանեմ»ին հեղինակը Պրիւքսէլ կը գտնուի և ամէն իրիկուն թուղթ կը խաղայ ստորին կարգի սրճարանի մը մէջ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Անցեալ չորեքշաբթի հազար հինգ հարիւր չափ գիւղացիներ, որոնց մէկ մասը զինուած, ուզեր են Սլոպոզիա քաղաքը մտնել, տեղւոյն երեսփոխաններուն դէմ բողոքելու, վասն զի Պոկտան Բրթէնթի անուն մարդ մը, որ իր ընկերվարական արարքներուն համար ֆրանսայէն արտաքսուած է, ընտրութեանց մէջ չէր յաջողած։ Զինուորները ազդարարեր են գիւղացիներուն որ ցրուին, բայց անոնք մտիկ չեն ըրեր և սկսեր են դէմ դնել։ Զինուորները երեք անգամ կրակեր են իրենց ազդարարութենէն, բայց դարձեալ ապարդիւն մնացեր է։ Ասոր վրայ փոխադարձաբար զէնքի դիմելով, գիւղացիներէն մէկ քանին վիրաւորուեր են։ Վերջապէս բարեկարգութիւնը վերահաստատուեր է։ Գիւղացիները թելադրողները ձերբակալուած են և խստիւ պիտի պատժուին։ Քննութիւնը հաստատեր է թէ գլխաւոր թելադրիչն է Պ. Պոկտան Բրթէնթի։ Նախարարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է, որպէս զի այդ կարգի դէպքեր չկրկնուին։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ — Օսմ. հիւպատոսարաններուն երրորդ քննիչ անուանուեցաւ Մէհմէտ Ալի Պէյ՝ Մարսիլիայի ընդհանուր հիւպատոս անուանուեցաւ Բեդերպուրկի օսմ. դեսպանատան առաջին քարտուղար ու հիւպատոս Սէյֆէտտին պէյ, որուն յաջորդեց Աթէնքի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ֆախրէտտին պէյ, ասոր ալ յաջորդեց Վիեննայի օսմ. դեսպանատան երրորդ քարտուղար Ճէմալ պէյ։

— Վանայ նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Քէնդըրիի նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ Խօճէր Լութֆի էֆ., որուն յաջորդեց Զօրում գաւառին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Համիտ էֆ. ասոր ալ յաջորդեց իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտներէն Հասան Ֆէհմի էֆ.։

—Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պրուսայի պարսկական հիւպատոս Րիզա պէյի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը իմանալով որ Եանեայի նահանգին Պէրաթ գաւառը չորս հոգի կատղած շունի մը կողմէ խածնուած ըլլալով, թէեւ դարմանուելու համար հարկ դատուեր է Կ. Պոլիս ղրկել, սակայն շոգենաւ չգտնուելուն համար պատրաստ եղած իտալական շոգենաւով մը Նաբոլի ղրկուեր են, որպէս զի օր չանցնի, և այդ չորս անձերէն [illegible] հոն մեռեր է, հրամայեց անոր ընտանիքին 250 ղրշ. ամսաթոշակ մը տալ մինչեւ մահը և մէկ անգամուան համար ալ տասը ոսկի տալ. Նաեւ միւս երեքին ալ, որոնք ապաքինած են, իբրեւ ճամբու ծախք տասնական ոսկի տալ։

ՍԵՐՎԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ.—Պէլկրատի օսմ. դեսպան Ֆէթհի փաշա քանի մը օրէ ի վեր Պէլկրատ կը գտնուի։ Անցեալ երեքշաբթի արքայական պալատան մէջ ճաշ մը տրուեր է ի պատիւ Ֆէթհի փաշայի։ Օսմ. դեսպանատան բոլոր պաշտօնեաները ներկայ գտնուեր են։

ԳՆԴԱՊ. Տ. ԲԷՔԵՐՈՎ.—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Կ. Պոլսոյ ռուսական զինուորական գործակատար Գնդապետ Բէքերովի, որ ուրիշ պաշտօնի կոչուած ըլլալով շաբաթ օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։

Դ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԸ.—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է յաւելուածական վաշտեր կազմակերպել Դ. Զօրաբանակին, որուն կեդրոնն է Երզնկա, շրջանակին մէջ։ Կայս. նոյն Իրատէն սկսած է գործադրուիլ։ Խարբերդի ըէտիֆներու առաջին շրջանակին մէջ յաւելուածական չորս վաշտեր կազմուած են։

ՏՈՔԹ. ՔԱՆՏԷՐ, Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան վարչական Խորհրդին նախագահը, որ շաբաթ օրը Պէրլին ուղեւորեցաւ, ուրբաթ Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը կայս. պալատ գնաց հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու և սեննեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։ Տոքթ. Քանտէր նոյն օրը այցելութիւն տուաւ կայս. պալատան առաջին քարտուղարին, Մեծ-Եպարքոսին և նախարարներուն։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Անսալտօ նաւագործարանը պիտի վճարէ ծախքը այն օսմ. նաւազներուն որոնք Ճէնովա պիտի մնան օսմ. մարտանաւերու նորոգութեան միջոցին։ Թէ' այդ և թէ պայմանադրութենէն դուրս գտնուած և նաւագործարանին կողմէ յանձն առնուած ուրիշ ծախքերու գումարը կը հասնի քառասուն հազար ոսկիի։

ԱԼՔՈՒԼՆԵՐԸ.—Ձեռնհաս իշխանութիւնը ծանոյց քարափներու Ընկերութեան որ օտար երկիրներէ բերուած ալքոլները մաքսատուներու մէջ դրուելով ծովու վրայ պահուին և ոչ թէ քարափի [illegible] մէջ, ուր կրնայ ըլլալ որ հրդեհ ծագի։

ԺԱՆՏԱԽՏ. Ուրբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտէ երկու դէպք պատահեր են։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ձեռք առնուած խիստ միջոցներուն շնորհիւ և օդերուն տաքնալովը ժանտախտը նուազելու վրայ է։ Բազուքին բնակիչները, հակառակ այս նպաստաւոր պարագաներուն, հետզհետէ կը հեռանան, որով առեւտրական գործերը կը վնասուին։

—Իզմիրի լրագիր մը կ'ըսէ թէ Եգիպտոսէն Կ. Պոլիս և ուրիշ տեղեր երթալու համար փոխանակ տասներկու օր քարանթինա մնալու, Թրիէսթէ կ'երթան և հոն բժշկական քննութեան մը ենթարկուելէ ետքը ուղղակի Կ. Պոլիս կու գան։

ԿԱԼԱԹԱ ՍԷՐԱՅԻ ԲԱՆՏԸ.—Ոստիկանութեան նախարարութիւնը գրեց Բէյօղլուի ոստիկանութեան թէ Կալաթա Սէրայի բանտին տեղ վերջին դրութեամբ նոր մը կառուցանելու համար ո՞րչափ ծախք կ'երթայ։ Բէյօղլուի ոստիկանութիւնը պատասխանեց թէ հիմակուան տեղը նեղ ըլլալով նոր բանտ մը կառուցանել կարելի չէ և թէ ատոր համար հարկ է Սուլթանիէ վարժարանէն չորս հարիւր մէթր տեղ առնել։ Բէյօղլուի ոստիկանութիւնը վեց հարիւր քառակուսի մէթր տեղի վրայ շինուելիք բանտի մը յատակագիծը ալ ղրկեց ոստիկանութեան Նախարարութեան։

ԻՄԹԻԱԶԻ ոսկի շքադրամ տրուեցաւ Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկի։

ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ.—Սէրվէթ բացարձակապէս կը հերքէ այն լուրը թէ առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը որոշած ըլլայ ժամանակաւորապէս մաքս չառնել օտար երկիրներէ բերուած ալիւրներէն և թէ այս որոշումը Բ. Դրան կողմէ հաղորդուած ըլլայ մաքսային վերատեսչութեան։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻՆ Նախնական դատարանը շաբաթ օրը դատեց Ուն Գափանի ոստիկաններէն Ալի Քեմալ էֆ.ն որ իրեն յանձնուած Թոսուն ու Սիւլէյման անուն անձերուն փախչելուն պատճառ եղած էր։ Ալի Քեմալ էֆ.ի արարքը հաստատուելով դատապարտուեցաւ մէկ շաբաթուան բանտարկութեան և դատական ծախքերու ինչպէս նաեւ Րասիմ անուն վկային ալ իբրեւ վարձք տասը ղրուշ հատուցանելու։

ՄԵՏԱՔՍ.—Զանազան նահանգներէ առնուած տեղեկութիւններու նայելով, մետաքսի բերքը այս տարի շատ առատ պիտի ըլլայ, բաղդատմամբ նախորդ տարիներու։

ՄԱՔՍԻՑ վերատեսչութիւնը հրահանգ տուաւ իր պաշտօնեաներուն, թէ ծովային ոստիկաններէն արտօնագիր առնելով շոգենաւերը գացող անձերը երբ նորէն ցամաք դառնան, անոնց վրան խուզարկուի, որովհետեւ կրնայ ըլլալ որ արգիլուած և կամ մեծարժէք նիւթեր փախցնեն մաքսէն։

ՄԱԽՍՈՒՍԻ վարչութիւնը ժամը 16 մղոն արագութեամբ երկու շոգենաւ յանձնարարեր է Լոնտոն, կղզիներու գիծին համար։

— **ԵԼՄՏԱԿԱՆ** Նախարարութեան մէկ հրահանգը ծանուցած է ամէն կողմ թէ տէրութեան առնելիքները ժամանակին չեն ենթարկուիր, ուստի պէտք է այդ պահանջները գանձել հարիւրին քսանհինգը հնչուն դրամով և մնացածը զանազան պայմանաթուղթերով։

ՄԵՐՍԻՆԻ մէջ նաւահանգիստ մը շինելու համար Աթմաս էֆ.ի խնդրած մենաշնորհի մասին Պետական Խորհուրդը որոշում մը տուած և մատուցած է Մեծ-Եպարքոսին։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ցուցահանդէսին ծախքերուն և ուրիշ պարագաներուն վրայ Պետական Խորհուրդին բացատրութիւններ տալու պաշտօնը յանձնուած է Էրամ էֆ.ի։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Ընկերութիւնը նկատելով որ ուղեւորներու մասին երեք կողմէ կատարուած քննութեանց տեղերը զատ զատ ըլլալուն համար ուղեւորներու թիւը հետզհետէ կը պակսի, որով Ընկերութեան հասոյթն ալ կը նուազի, խնդրած է ձեռնհաս իշխանութենէն որ քննութեան այդ գործողութիւնը մէկ տեղի մէջ կատարուի։

ՓԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Երկու վաճառականներու կողմէ Կ. Պոլսոյ մէջ փէսի գործարան մը հաստատելու համար մենաշնորհ խնդրուելուն առթիւ, Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առեր է սա պարագան թէ Եէտիգուլէի մանարանին պայմանագրութեանը մէջ փէս շինելու արտօնութիւնն ալ կայ, ուստի այդ կէտը լուծուելէ ետքը ուզուած մենաշնորհին խնդիրը նկատողութեան պիտի առնուի։

ԻԶՄԻՐԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ օտար երկիրներէ բերուած խառն ալիւրներուն Թուրքիա և մանաւանդ Այտընի նահանգը մտնելը թէեւ արգիլուած է, սակայն կարգ մը անձեր զանազան խարդախութիւններով կը յաջողին խառնուրդ ալիւրներ մտցնել Իզմիրի հրապարակը։

ՊՈԼՍՈՅ Ապահովութեան Սնտուկին համար ծանուցուեցաւ թէ քննութիւն կը կատարուի գործուած կարգ մը զեղծումներ երեւան հանելու համար։ Իգտամ այս լուրը ճշդելով կ'ըսէ թէ եղածը խարդախութիւն մըն է։ Ոսկերիչ Նշաստաճեան էֆ.ի 5000 ղրշ. արժէքով ճրդտան մը ծախուեր, բայց 5 թիւին քովը 7 թիւն ալ աւելցուելով արժէքը 75,000 ղրշ.ի բարձրացեր է։ Նշաստաճեան էֆ. յայտարարեր է թէ այդ ճրդտանը [illegible] Հասանէն ծախու առած է։ Այդ անձը նոյն պահուն Նշաստաճեան էֆ.ի խանութը գտնուելով ձերբակալուեր է։ Հասան խոստովաներ է թէ այդ ճրդտանը ո'րկէ առած է։ Այս առթիւ կատարուած քննութեանց ատեն տումարներուն մէջ խարդախութիւններ երեւան հանուեր են։ Ուստի հարկ դատուեր է հաշուական տումարները մանրազննին քննութեան ենթարկել։

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐ.—Պիթլիսէն Սղերդ ու Տիարպէքիր և Մուշէն Բղիի ճամբով Երզրում տանող խճուղիներու շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի։ Պիթլիսի կուսակալութիւնը այս առթիւ ձեռնարկած է աշխատութեան փոխարէն որոշուած տուրքերը գանձելու և անձնական աշխատութիւն յանձն առնողներն ալ շինութեանց վայրերը ղրկելու։

ՍԷՆԻՊՃԷՐԻՆԵՐԸ.—Իգտամ ծանուցանելէ յետոյ թէ Սէնիպճէրիներու ցուցահանդէս մը 1900ի Բարիզի արուեստահանդէսը փոխադրելու համար որոշում տրուած է, ցաւ կը յայտնէ ըսելով որ ինչպէս կարելի է քանի մը հազար ոսկիի շահու համար այդ փոխադրութիւնը կատարել։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը երէկ Հէյպէլի գնաց և ներկայ գտնուեցաւ Յունաց առեւտրական վարժարանին քննութիւններուն։

ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.— Մաքսային վերատեսչութիւնը, կ'ըսէ Սէրվէթ, նկատելով որ մրգեղէններու մաքսատան պաշտօնեաներէն ոմանք ապօրէն ընթացքի մէջ կը գտնուին, անմիջապէս քննութեան ձեռնարկեր է։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.—Հինգ փարանոց պղինձներէն զատ տասը փարանոցներ ալ պիտի պատրաստուին արծաթէ և մէճիտիէի քսան փարանոցներուն չափ։ Այս որոշման պատճառը սա է թէ մանր դրամները նիքէլէ կամ պղինձէ եթէ ըլլան, կեղծերը շինել շատ դիւրին է։ Հիմակուհիմա հինգ փարանոց պղինձները պիտի պատրաստուին, որուն համար ելմտական պաշտօնարանին մէջ խորհրդակցութիւններ կը կատարուին։

ՆԱՒԱՑԻՆ բարձրագոյն վարժարանին շրջանաւարտ ճարտարագէտները քանի մը օրէն Միջերկրական պիտի ուղեւորին Հէյպէթիւմա յածանաւով։

«ԱՊՏՈՒԼՂԱՏԷՐ» մարտանաւին շինութիւնը փութացնելու համար հրաման տրուեցաւ Թէրսանէի գործարաններուն։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ կառավարութիւնը կրթական շքադրամ մը տուած էր Բարիզի մէջ նկարիչ Շապանեան էֆ.ի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանին գործածութիւնը։

ԿԵՂԾ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ.— Իզմիրի մէջ անցեալները երեսունըհինգ տարեկան յղի կին մը քնացած միջոցին կեղծ ակռաները տեղերնուն խախտելով կոկորդին մէջ գացեր են։ Անմիջապէս բժիշկ բերուեր է, բայց որովհետեւ կոկորդը գոցուած էր, խեղճ կինը չէ կրցեր ցաւը հասկցնել։ Քիչ ետքը բարեբաղդաբար ակռաները ստամոքսին մէջ իջեր են։ Հետեւեալ օրը կինը հիւանդանոց տարուելով հոն յաջողեր են ակռաները հանել ստամոքսէն։

ՄԻՏԻԼԻՆԷՆ կը գրեն թէ տան մը մէջ երիտասարդի մը արիւնլուայ դիակը գտնուեր է։ Տնեցիները ձերբակալուեր են. ասոնց մէջ կայ նշանած աղջիկ մը։ Կը կարծուի թէ այդ երիտասարդն ալ աղջկան թեկնածուն ըլլալով, աղջիկը խաբելով զայն տունը հրաւիրեր և տնեցիներուն հետ սպաններ է։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ կողմը, առջի գիշեր, ոճիր մը գործուեցաւ։ Խօճէր էֆ.ի տանը մէջ Սապրի ու Գումրուքճի Մահմուտ զուարճութեան մը միջոցին կռուի բռնուեցան։ Սապրի ըէվոլվերը քաշելով չորս անգամ կրակ ըրաւ Մահմուտի վրայ որ վիզէն, աճուկէն ու սրունքէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Վիրաւորը Թաղապետական հիւանդանոցը տարուեցաւ դարմանուելու համար։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.

Շաբաթ գիշեր ժամ 4 1/2ին Պոլսոյ Սիւլէյմանիէի կողմը Սաման Վիրէն Թաղին Տէօքմէճիլէր Արքա փողոցին մէջ հրդեհ ծագեցաւ հազարապետ Վէլի էֆ.ի փայտաշէն տունէն։ Այդ կողմերը իրարու կից փայտաշէն տուներէ բաղկացած ըլլալով կրակը շուտով արծարծեցաւ և անցաւ Աշը Չէշմէ փողոցը։ Թէեւ ջրհանկիրներու բոլոր խումբերը և անկանոն ջրհանկիրներ ամէն ջանք ըրին, սակայն կարելի չեղաւ հրդեհին ընթացքը կասեցնել որ տեւեց մինչեւ ժամ 8։ Այրեցան տասնըեօթը տուն, և տասնըհինգ խանութ։ Հրկիզեալները պատսպարուեցան և հաց, պանիր, եւայլն բաշխուեցան անոնց։

—Երէկ ժամ 6 1/2ին Պէշիկթաշի Ուզունճա Օվա Թաղը Չէշմէ փողոցին մէջ նախկին ոստիկան Սապրիի փայտաշէն տունէն հրդեհ ծագեցաւ։ Թէեւ օգնութիւններ հասան, սակայն կարելի չեղաւ կրակին ընթացքը կասեցնել, վասն զի այդ տեղը խիտ առ խիտ փայտաշէն տուներէ կը բաղկանար և նոյն միջոցին հով մըն ալ կը փչէր, բաւական ուժգին։ Կրակը երկու թեւի բաժնուելով երեք ժամ տեւեց։ Այրեցան քսաներկու տուն և վարժարան մը։ Քանի մը տուն մասամբ այրեցան և քանի մը տուն ալ վար առնուեցան կրակը մարելու համար։ Հրդեհը նոյն միջոցին հասած էր Ուզունճա Օվայի ղարաւօլին գլուխը և կայս. պալատան պաշտօնեաներէն Մուսթաֆա էֆ.ի տունն ալ բռնկած էր, որով ուրիշ թաղ մըն ալ ամբողջովին պիտի այրէր, սակայն ջրհանկիր զօրքերը և ուրիշներ այդ տունը այրած պահուն վար առին և այդ կերպով ամբողջ թաղ մը ազատեցին։

—Հրդեհը սկսած տանը մէջ Սապրիի մայրը՝ 60 տարեկան, որ անդամալոյծ էր, չկրնալով ազատիլ բոցերուն մէջ այրեցաւ։

—Վեհ. Սուլթանը իմանալով, անմիջապէս ղրկեց երկրորդ սենեկապետ Նուրի փաշան, առաջին միւսահիպ Նասիր աղան և ուրիշ պաշտօնատարներ ու թիկնապահներ, հրդեհին առաջքը առնել տալու և հրկիզեալներուն հարկ եղած օգնութիւնները ընելու համար։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն, հրկիզեալները պատսպարուեցան մօտակայ տուներու մէջ, հաց և այլն սնանելով և այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար. Ն. Վեհափառութիւնը հրամայեց այրած տուներուն և հրկիզեալներուն մէկ ցուցակը պատրաստելով մատուցանել։

—Այրած տուներուն շատերէն կարելի չեղաւ կարասիները ազատել։

—Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

—Երէկ ժամ 9ին Պէշիկթաշի Բէօյիւք [illegible] Թրիանտաֆիլի տանը մէջ փայտի տաշեղներ բռնկեցան, բայց շուտով առաջքը առնուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ասորի եպիսկոպոս մը՝ վարդապետի մը ընկերակցութեամբ՝ այս առաւօտ Ազգ. Պատրիարքարան եկաւ ի դիմաց Կաթոլիկ Ասորիներու Պատրիարքին փոխադարձ այցելութիւն տալու մեր Ս. Պատրիարքին որ բացակայ ըլլալուն պատճառաւ, այցետոմսը թողուց։

—Ս. Էջմիածնի Գէորգեան Ճեմարանն ալ մայիս 26ին տօներ է Բուշկինի ծննդեան հարիւրամեակը։ Այդ օրը, Ռուսաց մեծ բանաստեղծի յիշատակին նուիրուած գրական ցերեկոյթ մը տեղի ունեցեր է, ուսանողներուն և ուսուցիչներուն մասնակցութեամբ։ Հայրապետական կարգադրութեամբ, հանդէսին ներկայ գտնուեր է Տ. Սուքիաս արքեպիսկոպոս որ Ն. Ս. Օծութեան օրհնութիւնները տուեր է ներկաներուն։

—Յօլապ-Տէրէի ազգ. վարժարանին պէս՝ Էյուպի Ս. Եղիա Թաղի եկեղեցին ալ շատ տարիէ ի վեր Պատրիարքարան այցելութիւն չէր ընդունած. հետեւաբար դիւրին է երեւակայել երէկ առաւօտ այնտեղ տիրող ոգեւորութիւնը որ կ'աւելնար մօտակայ և հեռաւոր թաղերէ գացող ուխտաւորներու բազմութեամբ։ Ս. Պատրիարք Հայրը, որ շաբաթ իրիկուն հանդիսաւորապէս հոն առաջնորդուելով, ներկայ գտնուած էր ժամերգութեանց և գիշերած էր Տ. Գրիգոր քահանային տունը, երէկ առաւօտ Պատարագ մատոյց։ Պալաթի, Խասգիւղի և Մայր Եկեղեցիի դպրաց դասերուն անդամներէն ոմանք, ընկերակցութեամբ Էյուպի նորահաստատ դպրաց դասին, կատարեցին երգեցողութիւնները։ Պատարագին կը սպասաւորէին Տ. Գնէլ և Տ. Տաճատ վարդապետները ինչպէս նաև Նոր-Նախիջեւանի Տ. Խաչատուր Ա. քահանան որ յատկապէս գացած էր տեսնելու այդ հին եկեղեցին և որ մասնակցեցաւ արարողութեանց։ Օրուան տօնին վրայ քարոզ մը խօսելէ ետքը, զոր աւարտեց՝ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար մաղթանքներ ընելով, Ս. Պատրիարքը խօսքը մասնաւորեց Էյուպի ազգայիններուն վրայ և յորդորեց զանոնք՝ վերջ տալ իրենց ներքին վէճերուն որոնք ցաւալի են մանաւանդ այսքան փոքրիկ թաղի մը մէջ, և սիրով ու միաբանութեամբ աշխատիլ եկեղեցւոյն ու դպրոցին օգտին։ Խօսեցաւ նաև դպրոցին վրայ զոր այցելած էր առջի իրիկունը։

Յաւարտ պատարագին, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եկեղեցիին շինութեան սատարողներուն ու բարերարներուն յիշատակին, որմէ ետքը՝ Ս. Պատրիարքը թափօրով առաջնորդուեցաւ եկեղեցիին բակը ուր, աւանդական սովորութեան մը համեմատ, ափսէի մէջ մատուցին մատաղի միս և բլղուր, որոնց վրայ օրհնութիւնը կատարեց, և մատաղը բաժնուեցաւ ժողովուրդին։

Ս. Պատրիարք Հայրը միջօրէի ճաշը ըրաւ Տ. Գրիգոր քահանային տունը ուր կը գտնուէին նաև ուրիշ հրաւիրեալներ։ Էյուպի վարի Թաղի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին քահանան ու Թաղ. Խորհուրդը շաբաթ իրիկուն Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով, խնդրած էին որ իրենց եկեղեցին ու թաղն ալ այցելէ։ Ն. Սրբազնութիւնը խոստացաւ ուրիշ օր մը յատկապէս կատարել այդ այցելութիւնը, և յորդորեց զանոնք բանալ իրենց վարժարանը։ Ս. Պատրիարքը դրամական նուէր մը ըրաւ Ս. Եղիա Թաղի Աղքատախնամին և շաքար բաշխել տուաւ դպրոցին աշակերտներուն։

—Ճանիկի առաջն. նորընտիր տեղապահ Տ. Գնէլ Ծ. Վ. Գալէմքեարեան, որուն պաշտօնը հաստատող հրամանագիրը յանձնուած է, Արմաշի Դպրեվանքը պիտի երթայ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատուցանելու իր ուսուցչին՝ Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեանի և դասընկերներուն։ Դպրեվանքին մէջ քանի մը օր անցընելէ ետքը, Տ. Գնէլ վարդապետ Կ. Պոլիս պիտի գայ և անկէ իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Օրտուէն 206 ղրշ.ի գումար մը ղրկուած է Խմբագրութեանս, Վանայ կարօտեալներուն ի նպաստ, զոր կը յանձնենք Ս. Պատրիարք Հօր։ Այս գումարը հաւաքուած է Օրտուի Ֆոտունա և Ջամբախ անուն գիւղերու հայ բնակիչներէն «որոնք թէեւ ոչ նուազ կարօտ քան իրենց հեռաւոր եղբայրները—կը գրեն մեզ—գէթ ուտելու հաց և ցանելու սերմ ունենալով, իրապէս կը զգան թէ ինչ կը նշանակէ այդ երկու կենսական պիտոյքներէն զրկուած ըլլալը և գրեթէ իրենց չունեցածէն նուիրած են այն գումարը»։ Այս հանգանակութիւնը կատարուած է Անդրանիկ էֆ. Անդրէասեանի նախաձեռնութեամբ և արդիւնքը հասցուած է մեզ Յովակիմ էֆ. Բ. Անդրէասեանի ձեռքով։

—Կովկասեան Հայոց Բարեգործական ընկերութիւնը յունիս 6ին ընդհանուր ժողով գումարեր է Թիֆլիզի քաղաքային Խորհուրդի դահլիճին մէջ։ Այս գումարման նպատակն էր ընկերութեան լուծումէն առաջ՝ անկէ գործերն ու հաշիւները կարգադրել, որպէս զի անոր յաջորդելիք նոր ընկերութեան՝ որուն նպատակը պիտի ըլլայ «Թիֆլիզի հայադաւան Հայերին նիւթական օգնութիւն հասցնել» կանոնագրութիւնը ձեռնհաս իշխանութենէն հաստատուելուն պէս, կարելի ըլլայ նոր ընկերութիւնը կազմել անյապաղ։

—Նոր Նախիջեւանցի Տ. Խաչատուր Ա. քահանան՝ Տ. Ներսէս և Տ. Գնէլ վարդապետներուն առաջնորդութեամբ շաբաթ օրը Պոլսոյ նշանաւոր վայրերը այցելելէ ետքը, Սկիւտար անցնելով Պէրպէրեան վարժարանը այցելեց և պահ մը ներկայ գտնուեցաւ դասախօսութեանց։

—Քաղաքական ժողովը հրաւիրուած է յառաջիկայ չորեքշաբթի առաւօտ, ժամ 2ին, գումարուիլ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։

—Երէկ իրիկուն, Էյուպէ վերադարձին, Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով Նորնախիջեւանի Տ. Խաչատուր Ա. քահանան, Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը այցելեց, ուր մասնաւորապէս դիտեց բարեյիշատակ Տօքթ. Սերվիչէն էֆ.ի գեղակերտ դամբարանը որ տակաւին աւարտած չէ։

—Այվազովսքին ալ իր վրձինով կը մասնակցի Բուշկինի ծննդեան հարիւրամեակի հանդէսին։ Մեծանուն ծովանկարիչը որ նոր աւարտած էր՝ Բուշկինը ծայրերու մօտ ներկայացնող հոյակապ պատկեր մը, ձեռնարկեր է երկրորդ նկարի մը որուն նիւթն է «Բուշկինը Այ—Բեդրիի վրայ, արեգական ծագման ժամանակ»։ Այդ նկարը, որուն մէջ Ռուսաց մեծ բանաստեղծը կը ներկայացուի ձիու վրայ հեծած և հորիզոնը երեւցող արեւածագը դիտելով, աւարտելուն պէս պիտի ղրկուի Բեդերսպուրկ և Մոսկուա։

—Թիֆլիզէն կը հաղորդեն թէ Լեւոն Սարգսեան անուն ազգայինը Կովկասեան Գիւղատնտեսական ընկերութեան դիմելով, իր հանգուցեալ հօր յիշատակին 300 ռուբլի յանձներ է որպէս զի այդ գումարով հրատարակուին գիւղատնտեսական հայերէն գրքոյկներ, դիւրամատչելի գիներով։

— Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութենէն. «Կանանց հիւանդարանի համար երկու հին հիւանդապահուհիներու պէտք տեսնուած է, ուստի անոնք որոնք կը փափաքին ստանձնել այս պաշտօնը, պարտին դիմել ի գրասենեակ Հոգաբարձութեան, Մեծ-Նոր-Խան թիւ 48, 49, 50։»

ԹՂԹԱԲԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Յունիս 23ի թերթերէն)

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Երեսփոխան մը հարցուցեր է Անգլիոյ պատերազմական նախարարին թէ իրա՞ւ է որ զինուորներ պիտի ղրկուին հարաւային Ափրիկէ և թէ Պուլըր զօրավարը պիտի վարէ Թրանսվալ ղրկուելիք արշաւախումբին հրամանատարութիւնը։ Նախարարը պատասխաներ է. — «Այդ տեսակ տեղեկութիւնները ո՛չ կարելի է պաշտօնապէս հաստատել և ոչ ալ հերքել։»

—Եոհաննէսպուրկէն կը հեռագրեն Մոռնինկ Բոսթի թէ Թրանսվալի մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին սահմանագլուխը պաշտպանելու համար։

—Լոնտոնի մէջ ծանր պայքար մը կը կազմակերպուի Թրանսվալի մէջ Անգլիոյ գործառնութիւններուն դէմ։ Ազատական ու յառաջդիմական ակումբները կոչում կ'ընեն ժողովրդեան՝ գաղթային նախարար Պ. Չէմպըրլէնի ծրագիրները պարսաւելու համար։

—Պ. Չէմպըրլէն, հասարակաց կարծիքը Թրանսվալի խնդրէն ուրիշ կողմ դարձնելու նպատակով, կը պատրաստուի եղեր Ֆրանսայի հետ բանակցելու, Նիւ-Ֆաունտլէնտի խնդրին վրայ։

ՍՈՒՏԱՆ.—Օմտուրմանի դրաւումէն ի վեր կատարեալ լուր առնուած չէր Սուտանի ցեղապետին վրայ։ Արդ, Սպիտակ Նեղոսի զինուորական դիրքերէն առնուած լուրերու նայելով ցեղապետը Քորտոֆանի հարաւային կողմը կը գտնուի և իր մարդերուն ուտելիք գտնելու համար այդ կողմերու գիւղերը աւարի կու տայ։ Ցեղապետին բանակետղը կը գտնուի Սպիտակ Նեղոսէն հարիւր մղոն հեռուն դէպ ի արեւմուտք և եգիպտական զօրքերուն գտնուած դիրքէն 170 մղոն հեռուն։ Ցեղապետին մարդերը հետզհետէ կը մօտենան Եգիպտացիներու բանակետղին, ուր կան վաշտ մը զօրք և թնդանօթ մը։ Նեղոսի ջուրերը նուազած ըլլալով թնդանօթակիրները չեն կրնար յառաջանալ և գիւղերուն վիճակին վրայ տեղեկութիւն առնել։ Եգիպտական հրամանատարը յանձնարարեր է որ այդ գիւղերուն բնակիչները Նեղոսի ձախ եզերքը անցնին Սուտանցիներուն յարձակումէն ազատելու համար։ Այդ նպատակով նաւակներ ալ ղրկեր է, բայց գիւղացիները Նեղոսին միւս կողմը ուտելիք չկրնալով գտնել դժուարութիւն կը քաշեն։ Գիւղացիներէ շատերը այդ պատճառով իրենց տեղէն չեն հեռանար, վասն զի անապատին մէջ այնպիսի տեղեր արմտիք թաղած են, զորս իրենք միայն գիտեն։ Սուտանի ցեղապետին տրամադրութեանը տակ թէեւ երեք հազար պատերազմիկներ կան, սակայն յայտնի չէ թէ ռազմամթերք ունի՞ն թէ ոչ։

Պ. ՏԷԼԻԱՆԻՍ.— Աթէնքէն կը հեռագրեն Վիէննական թերթերուն թէ Թուրքեւհելլէն պատերազմին պատասխանատուութիւնները սահմանելու համար կազմուած խորհրդարանական յանձնաժողովը պիտի որոշէ դատաստանի ենթարկել Պ. Տէլիանիսը որ պատերազմին ատեն նախարարապետ էր։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԳՈՐԾԸ. — Ռէնի օթէլները հետաքրքիր օտարականներով լեցուած են այս միջոցիս, Տրէյֆիւսը տեսնելու համար։ Ոստիկանութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է ցոյցերը արգիլելու համար։

—Ռէնի մէջ Տրէյֆիւսի բանտարկուելիք խուցը պատրաստուած է։ Գործին պարունակութեան Ռէն տարուելով դրամարկղի մը մէջ դրուեր և զինուորական ատեանին մէկ սրահը պահուեր է, ուր պահակ զինուոր մը կը սպասէ։

—Ռէնի բնակիչ մը տիկին Ալֆրէտ Տրէյֆիւսի բնակութեանը համար ամբողջ տուն մը դրած է անոր տրամադրութեանը տակ։ Զինուորական ատեանի սրահին պատուհանները երկաթեայ վանդակապատերով ծածկուած են։ Խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են։

ԱՆԳԼԻԱ ՈՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. —Նիւ Եօրքէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Քանատայի կառավարութիւնը ծանուցեր է Անգլիոյ թէ չի կրնար ընդունիլ Մ. Նահանգաց առաջարկութիւնները՝ Ալասքայի սահմանագլուխները գծելու խնդրին համար և թէ պէտք է որ Անգլիա կա՛մ Մ. Նահանգաց կողմը բռնէ և կամ Քանատայի։ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց վէճը շատ ծանր վիճակի մէջ է։ Հաւանական չէ որ Մ. Նահանգաց նախագահը ու արտաքին գործոց նախարարը նոր առաջարկութիւններ ընեն, վասն զի արդէն բաւական մեծ զիջողութիւններ ըրած են։ Ուաշինկթընի մէջ կը կարծեն թէ Անգլիա մինչեւ վերջը պիտի տայ Քանատայի։

ՄԱՌՇԱՆ հազարապետը ֆրանսական նաւային դաշնակցութեան յատկացուց Օտիֆալի մրցանակին 15,000 ֆր.ը որ Ֆրանսայի Ակադեմիին կողմէ իրեն նուիրուած էր։

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ 24 Յունիս.—Նախարարապետ Պ. Վալտէք Ռուսօ բոլոր քաղաքապետներուն շրջաբերական մը ուղղելով ծանոյց թէ հանրապետական հաստատութեանց պաշտպանման մասին կառավարութեան ձեռք առած միջոցները ազատ են կուսակցական ամէն ոգիէ։ Այդ շրջաբերականը կը բաւէ քաղաքապետներուն հետեւելիք ուղղութիւնը գծելու. քաղաքապետները պէտք է իմացնեն այն բոլոր գործերը՝ որոնք հանրապետական հաստատութիւններու տառուելիք յարգանքին և խաղաղութեան պաշտպանման հետ առնչութիւն ունին, և պէտք եղած ատեն՝ խստօրէն գործեն իրենց պատասխանատուութեան տակ։ Կառավարութիւնը՝ շատ բան կ'ակնկալէ քաղաքապետներու անձնուիրութենէն։

— Պատերազմական նախարար զօրավար Կալիֆէ բոլոր զօրաբանակի հրամանատարներուն շրջաբերական մը ուղղելով ծանոյց թէ բանակին պատասխանատուութիւնը ստանձնած է երկրին ու հանրապետական կառավարութեան հանդէպ։ Պատերազմական նախարարը կը յայտարարէ թէ իրեն պատիւ մը կը նկատէ իր պաշտօնը և թէ բնաւ չ'անհանգստանար իր գործէն։ Զօրավար Կալիֆէ կը խնդրէ զօրավարներէն որ չմոռնան թէ ինք պատասխանատու է բանակին պետերուն գործերուն համար, ինչպէս որ բանակի պետերը ալ իրեն պատասխանատու են՝ իրենց հրամանատարութեան շրջանակներուն մէջ պատահած ամէն բաներու համար։ Պատերազմական նախարարը իր շրջաբերականը կը վերջացնէ ըսելով. «Ձեզի կը վստահիմ, ինչպէս որ դուք ալ կրնաք ինծի վստահիլ։»

— Պատերազմական նախարարին հրամանով, զօրավար Ռոժէ՝ Պէլֆօռ փոխադրուեցաւ։ Ուրիշ բազմաթիւ փոփոխութիւններ պիտի ըլլան։

— Բազմաթիւ թերթեր այսօր կը կարծեն թէ Վալտէք-Ռուսօ դահլիճը մեծամասնութիւն մը պիտի ունենայ Խորհրդարանին մէջ։

—Ձեռք առնուած ոստիկանական միջոցներուն և այն արգելքին պատճառաւ՝ որով ամէն հրապարակախօսութիւն կ'արգիլուէր Հօշի տարեդարձին առթիւ, Պ. Տէռուլէտ որոշեց Վէրսայլ չերթալ։

—Ամերիկեան լուրը զգալի անկում մը կը նշանակէ ցորենի գինին համար։ Նիւ Եօրքի մէջ վերջին գինն է 80 50։

—Լիվըրբուլի մէջ բամպակի գնորդները կը պակսին. վերջին գինն է 3 14/64։

— Պորսային գործառնութիւնները բարձրանալու հակամէտ են։

ԼՈՆՏՈՆ.—Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում եղած ըլլալով թէ կառավարութիւնը իրօ՞ք որոշած է բանակին թիւը 40,000ի բարձրացնել, պատերազմական նախարարը ժխտողական պատասխան տուաւ։

ԼԱ ՀԷ. —Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին առաջին յանձնաժողովը որոշեց արգիլել այն պայթուցիկներու գործածութիւնը՝ որոնք պայթած միջոցնին բազմաթիւ կտորներու կը վերածուին։ Յանձնաժողովը որոշեց արգիլել նաև օդապարիկներէ վար զէնք արձակուիլը և յանձնարարեց ուսումնասիրել հրացաններու և թնդանօթներու մասին եղած խնդիրները՝ որոնց քննութիւնը ուրիշ դեսպանախորհուրդի մը վերապահուած է։

—Անկախութեան տարեդարձին առթիւ, ամերիկացի պատուիրակները որոշեցին հոլանտացի նշանաւոր հրապարակագիր Կրօթիուսի գերեզմանը այցելել վաղը։ Կրօթիուս հեղինակն է նշանաւոր երկասիրութեան մը՝ «Խաղաղութեան և պատերազմի իրաւանց վրայ», և մեռած է 1645ին։

ՑԷԹԻՆՆԷ. —Գահաժառանգ Տանիլօ իշխանին ամուսնութիւնը՝ Մէքլէմպուրկ-Սթրէլիցի Նուէժա իշխանուհիին հետ՝ վերջնականապէս որոշուած է յուլիս 15/27ին, և պիտի կատարուի Ցէթինէի մէջ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Խնամակալ թագուհին ստորագրեց այն օրէնքը՝ որ Քարոլինեան, Մարիանեան ու Բալաոս կղզիներու Գերմանիոյ վաճառումը կ'արտօնէ։

ԲԵՐԼԻՆ.—Իտալական դեսպան Սալվակօ Ռաճճի մարքիզը հոս հասաւ։

ՔԻԼ.—Յունաստանի իշխանները այսօր ընդունուեցան Վիլհէլմ կայսեր կողմէ՝ որ զանոնք նախաճաշի հրաւիրեց Հոհենցոլըրն զբօսանաւին մէջ։

ԲԷՇԹԱ.—Երեսփ. Ժողովը ընդունեց Աւստրիոյ հետ առաջարկուած համաձայնութիւնը։ Ժողովը սկսաւ վիճաբանիլ այն յօդուածներուն վրայ, որոնք տուրքերու բաշխումին կը վերաբերին։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Խորհրդարանին նստաշրջանը բացուեցաւ։ Արքայական պատգամագիրը կ'ըսէ թէ երկիրը բոլոր օտար տէրութեանց հետ լաւ յարաբերութիւններու մէջ կը գտնուի և կը յուսայ թէ Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը պիտի աւելցնէ խաղաղութեան պաշտպանման միջոցները։

ԲԱՐԻԶ.—Պատերազմական նախարար Կալիֆէ զօրավարը հերքեց այն լուրը թէ մօտերս ըլլայ քանի մը զօրավարներ հարցաքննութեան ենթարկելու։

—Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկ կ'ըսէ թէ Ռումէլիի երկաթուղիներու 90,000 պարտաթուղթ գնելու համար կազմուած յանձնաժողովը որոշեր է 90,000 հատ ալ գնել։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 25 Յունիս.— Նոր նախարարութիւնը այսօր գումարուեցաւ Պ. Լուպէի նախագահութեամբ ու որոշեց պաշտօնանկ ընել ընդհանուր դատախազ Պ. Պէօթրանն ու նախագահ ատեանի դատախազ Պ. Ֆէօյեօլէն՝ Տէրուլէտի դատին առթիւ անոնց ունեցած ընթացքին համար։

—Պատերազմական նախարար զօրավար Կալիֆէի առաջարկութեամբ՝ դահլիճը պիտի որոշէ տեղափոխել Հարթշմիտ զօրավարը և Սաքսէ ու Բուակէրթէն գնդապետները՝ որոնք անկարգապահական ընթացքի մէջ գտնուած են։

—Երեսփ. Ժողովին վաղուան նիստին մէջ Մէլինի կուսակիցները և Ազգային կուսակցութեան երեսփոխանները բուռն յարձակում մը պիտի ընեն նախարարութեան դէմ։ Ամէն պարագայի մէջ կը կարծուի թէ դահլիճը պիտի կրնայ կարեւոր մեծամասնութիւն մը ձեռք բերել Խորհրդարանին մէջ։ Նախարարական յայտարարութիւնը շատ կարճ բայց շատ ալ ազդու պիտի ըլլայ։

ՎԻԷՆՆԱ. — Ընկերվարականներուն Պ. Լուկէրի դէմ ըրած ցոյցերը արգիլուեցան։ Բրակայի ուսանողներու ընկերակցութիւնը՝ «Թէօթօնիա», հակա-ազգային հանգամանք մը ունենալուն համար լուծուեցաւ։

ԲԷՇԹԱ. — Աւստրիոյ և Հունգարիոյ միջեւ տնտեսական արդի վիճակին պահպանման վիճաբանութիւնները աւարտեցան Երեսփ. Ժողովին մէջ, առանց դիմադրութեան։

ՊՐԷՍԹ. — Շրջած լուրերու նայելով, Սֆաքս յածանաւակը յառաջիկայ չորեքշաբթի և կամ հինգշաբթի Պրէսթ պիտի բերէ Տրէյֆիւս հարիւրապետը։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

Օսմ. հանրային պարտքի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ, 1314 փետրվ. 22ի կայս. Իրատէին համաձայն՝ «յաւելուածական» կոչուած թղթադրամները (որոնք 1305ին շրջաբերութեան ելած էին) և որոնց վրայ գրուած է թէ ինչ բանի յատկացուած են, այլ եւս մէկ ամիս միայն պիտի կրնան գործածուիլ ներկայ Ազգին թուականէն սկսեալ, նոր թղթադրամներուն հետ որոնց հրապարակ հանուիլը ծանուցուած էր մայրաքաղաքիս լրագիրներուն մէջ 1898 յուլիս 15/27ին։ Հետեւաբար, այն բոլոր գրութիւնները որոնք վերոյիշեալ պայմանաժամէն ետքը կընքուած ըլլան 1305ի «յաւելուածական» թղթադրամներովը՝ օրէնքի հակառակ պիտի նկատուին, և այդ արարքին հեղինակները կանոնական պատիժի պիտի ենթարկուին։ Նոյն կայս. Իրատէին տրամադրութեան համաձայն, այդ թղթադրամներէն ունեցողները կամ վաճառողները որոնք մինչեւ այն ատեն գործածած չըլլան զայնս, պիտի կրնան ներկայացնել դրօշմի յատուկ վարչութեան, Ղալաթիա, Պալըքբազար, ուր այդ թղթադրամները պիտի փոխանակուին նորերու հետ, մինչեւ երեք ամիս, այս օրէ սկսեալ։ Փոխանակուած նոր թղթադրամները՝ ետ առնուած հիներուն հաւաքական արժէքին պիտի համապատասխանեն։

8—30 Տնօրէնութիւն
31 Մայիս (Հ. Տ.) 1899

Հրատարակուեցաւ
ՏՈՔ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ
ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՑ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
Պատկերազարդ գործ
362 Գին 6 ղրշ. 4—14

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ԱՐՄՏԻՔ.—Ցորեն.—Վերջացող շաբթուան մէջ հասաւ 8000 քիլէ կակուղ ցորեն Վառնայէն, 20,000 Կիրքայէն և 10,000 Զօկրայէն։ Կարծր ցորենէն հասաւ 140,000 օխա և ծախուեցաւ օխան 41-42 փր.ի։ Հաճար.—Վաճառում չի կայ։ Եգիպտացորեն.—Հրապարակը ոգեւորուած է. Վաճառում չկայ։ Գարի.—40,000 քիլէ ծախուեցաւ Մէրսինի տեսակէն, օխան 13¼-13½ փր.ի։ Վարսակ.—Վաճառում չկայ։ Թուշնակեր.— Վաճառում չկայ։ Սուսամ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Լուբիա.—Վաճառում չկայ։

ԱԼԻՒՐ. — 3000 պարկ հասաւ Օտեսայի տեսակէն, պարկը 89—110 ղրշ.ի, 9000 պարկ Մարսիլիոյ տեսակէն, պարկը 90-91 ղրշ.ի, և 800 պարկ Պրայիլայէն, պարկը 90-95 ղրշ.ի։

ԳԱՂՋԱԲԵՐՔ.—Շաքար.—Թրիէսթէէն հասաւ 4500 պարկ և Ռուսիայէն 400 պարկ։ Ծախուեցաւ 4500 պարկ Թրիեսթէի տեսակէն, կենդիլը 88-92 ղրշ.ի և 400 պարկ ռուսական, կենդիլը 89 ղրշ.ի։ Խահուէ.—1625 պարկ ծախուեցաւ 100 օխան 4.70 5.60 օսմ. ոսկիի։ Բրինձ.—1200 պարկ եգիպտական հասաւ, պարկը 78-81 ղրշ.ի, 1000 պարկ ռանկունի, պարկը 102 ղրշ.ի, 150 պարկ ճարոնական, պարկը 140-160 ղրշ.ի և 200 պարկ րիզոն, պարկը 43-44 փր.ի։ Պղպեղ.—Ժամանում և վաճառում չի կայ։ Սիպերիական կարագ.—Թականրօքի տեսակին վրայ քիչ մը գործ եղաւ օխան 12 ղրշ.էն։ Մոմ.—1500 սնտուկ Ֆուտիէ ծախուեցաւ, սնտուկը 50 ղրշ.ի և 1000 սնտուկ պէլճիքական, քիլօն 4 ֆկ.ի։ Քարիւղ.—Թրանսիթի ընթացիկ գործառնութիւններ սնտուկը 18 ղրշ.էն։ Ռուսականին սնտուկը 22½ և ռումանականինը 22½ ղրշ. ոսկեգրամ կ'արժէ մեր հրապարակին վրայ։

ԱԼՔՈԼ.— Շաբթուան մէջ հասան 16 տակառ Թէրէզաքիանէժ 41-42 օխան մէկ օսմ. ոսկիի, 36 տակառ Թէրէսքինօքօ 40-40½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի և 27 տակառ ռումանական, 42 42½ օխան մէկ օսմ. ոսկիի։

ՀԱՆՔԱՅՈՒԽ.—Կարեւոր գործառնութիւններ։ Քարտիֆին թօնօն կարժէ 24½ շիլին և Նիւքասլինը 22½ շիլին։

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ.— Անկարեւոր գործառնութիւններ։

ԱՐՏԱՌՈՒԵԼԻՔ ՆԻՒԹԵՐ.—Թիֆթիկ.— 320 հակ ծախուեցաւ օխան 21¾-23¾ ղր.ի։ Բուրդ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Բամպակ.—200 հակ Ատանայի տեսակէն օխան 3.80 ղրշ.ի։ Մեսաքա.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գիները բարձրանալու հակամէտ են։ Կապերս.—Այլեւայլ տեսակներէ ծախուեցան 3000 օսմ. ոսկիի արժողութեամբ։—Դեղին մեղրամոմ.—Վաճառում չկայ։ Ճէհրի.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Գխտոր.—Վաճառում չի կայ։ Հրապարակը հաստատուն է։ Մուսուլի սեւին օխան 7½-8 ղրշ. կ'արժէ, ճերմակինը 8½-9։ Մորթ.—Վաճառում չկայ։ Ընկոյզ.—Անկարեւոր գործառնութիւններ։ Կաղին.—Վաճառում չի կայ գիները կը բարձրանան, որովհետեւ հունձքը դէշ է կ'ըսուի։ Պտուղ.—Հրապարակին վրայ գրեթէ գործ չեղաւ։ Աֆիոն.—2 սնտուկ ծախուեցաւ Գէյվէյի տեսակէն, (նոր բերք) օխան 110 ղրշ.ի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	09
Ամէնէն բարձր գին	»	25	10½
Ամէնէն վար գին	»	25	09
Ռումէլիի Երկթ. գոց.	Ֆր.	127	75
Ամէնէն բարձր գին	»	128	12
Ամէնէն վար գին	»	127	75

ԲԱՑՈՒՄ 14 Յունիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	09
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	127	50
Օսմանեան		417	—
Ռէժի		300	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		2	20
Երկրագործական Պանքա		7	—
Օսմ. Օթ. Նամէ է Վալքօռ	Օ. Ո.	3	02
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	40
Թրամուէյ բաժնեթ.		640	—
» ժուիսանս		240	—
» պարտաթ.	Ֆր.	4?2	—
Տէրքոսի ջրերի ընկ.	»	311	—
Քարտափ Պ. Օղլու	»	257	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	17
Անգլիական ոսկի	»	109	39
Բոլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրիմզ	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	
Մէճիտիէ	»	97	
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	67½
» » » չէք	»	109	30
Բարիզ » »	Ֆր.	23	07
» » » չէք	»	22	89
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	19	93¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սէրի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	—
» » » Գ.	»	26	45
Դ. բաց.	»	22	62
Դ. գոց.	»	22	62
Փոխառութիւն Գասապա	»	85	25
Օսմ. 3½ %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	25
Այտընի երկաթուղի	»	12	—
Եգիպտական Միացեալ	»	105	75
Անգլ. Քոնսոլիտէ		107	81
Հելլենական 5 %	»	44	—
Մոնոբոլ Հելլենական 4 %	»	50	50
Ռանթ 4 %	»	36	—
Ռուսկ. փոխառ. 6 % 1888	»	96	—
» Նոր » 6 % 1892	»	94	
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	415
Դրամագեղչ	»	3	—

ՓԱՐԻԶ, 24 Յունիս

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	22	90
» » » Դ. գոց.	»	22	85
» » » Բ.	»	47	25
» » » Գ.	»	26	55
Օսմանեան		416	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	127	75
Օսմ. Ռէժի	»	300	—
Օսմ. Ծխախոտ Պանքա	»	169	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101	—
Քրէտի Լիոնէ	»	929	—
Պանք տը Բարի			
Սուէզի ջրանցք			
Իտալական Ռանթ	»	95	70
Սպանիական արտաքին	»	63	35
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	205
Դրամագեղչ	»	92	—

ՊԵՐԼԻՆ, 24 Յունիս

Օսմ. փոխառութիւն 1888	Մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	120	50
Անատ. երկաթ. պարտատոմսք	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20	310

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Յունիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	93	60
Օսմ. Ռէժի	»	129	25

ԿԱՇՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

14 Յունիս 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 761.
Ջերմաչափ 24.

Օդը պայծառ։
Կէս օր. — Ժամը 4.19։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	23
Սեբաստիա	—	16
Իզմիր	—	16
Հալէպ	—	—
[illegible]	—	—
Պրուսա	—	24
[illegible]	—	11
Բեդերսպուրկ	—	16
Մոսկուա	—	15
Բաթում	—	15
Վիեննա	—	13
Օտեսա	—	14
Սոֆիա	—	16
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Թեքեայի մէջ.—
Հանդարտ։

ՈՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Հիմնեալ 1828—1829ին
1828
L'UNION
DE PARIS
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ
97 Միլիոն
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ
137 Միլիոն
Ընկերութեան գրասենեակն է
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ
[illegible]
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, [illegible]

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին
[illegible]
Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » 1,574,400
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
[illegible]
ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
[illegible]
ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ
[illegible]
Թիւ 4, [illegible]
10—104

[illegible] 1888
Եղեսիա, Կ. Պոլիս, 13 [illegible]
[illegible]

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ
ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր (Հանդերձ եղանակօք, Հայատառ Թուրքերէն: 214 էջ: Կը պարունակէ իր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր: Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ ճոխացուած իր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելմամբ: Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Թրքախօս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և հաճ կ'առնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգել: Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր: Գին 10 դահեկան:

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան:

Նոյնին խոշորագիրը դարձեալ առանց եղանակի, մամլոյ տակ, ի մօտոյ վաճառելի, գին 6 դահեկան:

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ Ֆինճանճըլար Եօգուշու: 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Եւրոպայ

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէյթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը): Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նօդր-Տամ տէ Վիքթուառ փողոց Թ. 42:

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.: Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Ֆր.: Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն:

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի:

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը: Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները: Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հաստատուն գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ: Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. Ռ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պօրտօյ, Միջերկրական և Սեւ Ծովի միջեւ ճամբորդող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ռամսէս	3000	Թէպս	2500
Ամասիս	3000	Նէքթօս	2400
Բէյլըր	3000	Օսայրիս	2250
Քամպիւսէս	3000	Բէրգա	2250
Ճաբրոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Ծատրոն	1500
Տամիէթթա	2500	Վալէնս	1500

Թէպս շոգենաւը, նաւապետ Պրաուն ամսոյս դէպի 14ին Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

11 —	Միրկ. Ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	20
11 —	Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի	43
11 45	Պօյճ. Ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	34
11 45	Ենմ. մէզպ. պէօյք. քրճպ. Թրպ. ենք. միրկ. պիտի հաղորդակցի	46
12 30	Մրկ. Ր.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	18
11 55	Պէօյք. պէյգ. բշպճ. ենք. գնլ. Ր.Ա.հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. գզկ. Սկտ.	44
12 30	Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի պշկ.	40
12 45	Ր.Ա. գվգ. ենմ. մէզ. պէօյք. Թրպ. պէյգ. բշպ. չպգ. գսլ. Ա. հիս. գնտ. պշկ.	17
1 15	Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշ.	20
1 30	Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. էմրկ. պշկ.	21
2 15	Էմրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	33
2 05	Ր. Ա. գվք. ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ.	43
3 10	Պօյճ. Ր. Հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	18
2 42	Պէյգք. պէյգ. բշպ. չպք. Ա. հի. գնտ. պշկ.	46
4 —	Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	21
4 —	Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ.	40
4 40	Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ.	33
5 30	Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. օրթ. պէշկ.	45
6 30	Պէյգ. ենք. գանլ. միրկ. Ա. հիս. գանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. Պուզգ. սկիւտ.	20
6 45	Ր. Ա. գավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք սթէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. Գրչ. օրթ. պէշկ.	23
7 30	Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. պյգ. բշպ. ենք. գնլ. Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ.	34
8 36	Ր. Ա. գավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. պէյգ բշպճ. չպք. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկ. պէյլ. գուզգ. սկիւտ.	17
9 —	Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սթէն.	18
0 —	Ենիմ. մէզար. պէօյք. Թարապ. ենիք. պօյաճ. ր. հիսար պէշիք: միրկ. Ր. հիս. պէպ արն օրթ պէշկ	•
10 35	Միրկ. պօյճ. պէպ. արն. գրչ. օրթ.	46
11	Ենմ. մէզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. արն. պէշկ:	20

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

10 45	Պէյգ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. սկիւտ.	45
11 15	Պէյգ. փշպճ. չպքլ. գանլ. Ա. հիս. հետեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի	29
11 45	Ա. հիս. գնտ. վնիք. Չնկ. պէյլ. Գզկ. պշկ.	33
1: 15	Պէյգ. բշպճ. ենիք. գանլ. Ր. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ:	44
1 30	Պէյգ Փշպճ Չպքլ Գանլ ա Հիս պէշկ:	17
2 —	Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ:	34
3 15	Չնկլ. պէյլ. գզկս. սկիւտ:	17
3 -	Պէյգ. փշպճ. չպքլ. գանլ. Ա. հիս. պշկ:	46
3 30	Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ:	34
4 30	Պէյգ. փշպ. չպքլ. գնլ. Ա. հիս:	44
5 —	Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ.	43
6 30	Պէյգ. ենիք. գանլ. միրկ. Ր. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. գզկ. սկիւտ:	19
8 —	Պէյգ. փշպ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկլ. պէյլ. գզգ. պէշկ:	34
9 15	Պէյգ. փշպ. չպքլ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ:	17
10 10	Ա հիսարէն ուղղակի կամուրջ:	45
10 30	Պէյգ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գանտ. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ.	33
11 10	Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ:	34

Կամուրջէն եւրոպական եզերք

11 45	Պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ:	21
12 20	պէշկ. օրթ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ.	20
12 45	պէշկ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. գավաք:	43
1 15	Օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ:	13
1 20	Սկիւտ. Ա. հիս. գնլճ. չպքլ. փշպճ. պէյգ. պյքտ:	46
2 05	պէշ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ:	18
2 30	Պշկ. պյճ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզր. ենիմ:	40
3 15	Օրթ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ:	21
3 35	Սկիտ. գզկն. օրթ. պէյլ. չնկլ. արնվ. գնտլ. Ա. Հիս. գսլճ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ. Ր. Ա. գվք:	23
3 30	Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ:	33
4 —	պէշկ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ:	45
4 45	պէկ. գզկ. պէյլ. չնկլ. արնվ. պէպ. գնտ. Ա. Ր. հիս. գսլճ. սթէն. ենք. փշպ. պէյգ:	20
6 —	պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ.	34
6 30	Իսկ. քուզգ. պէյլէր. չէնկէլ. քանտ. ա. հիսար քանլճ. ենիք. պէյքօզ:	
7 —	պէշկ. օրթք. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ:	18
8 30	պէշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ:	44
9 15	Պէպ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ:	21
9 40	պէշ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ	46
10 05	Միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. գավք:	40
10 20	պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպքլ. փշպճ. պէյգ. մզրպ. Ր. Ա. գավք:	43
10 35	Պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ր. հիս. գանլ. միրկ. ենիք. փշպճ. պէյգ:	23
10 55	Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. գիրճպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ:	17
11 20	պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենիք:	18
11 45	Ենիք. Թրպպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ:	46
12 —	Պէպ. Ր. հիս. պօյաճ. սթէն. ենիք:	33
12 —	պէշկ. օրթ. գրչ. արնվ. Ր. Հ. ենիք:	33

Կամուրջէն ասիական եզերք

1 05	Պէշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնք. գնտլ. Ա. հիս:	45
1 20	Սկիտ. ա. հիս. գանլ. չպք. փշպ. պէյգ: պէյքտ:	46
2 35	Սկիտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս:	34
3 —	պշկ. Ա. հիս. գանլ. չպքլ. փշպ. պէյգ:	44
2 45	Կամուրջէն ուղղակի Չէնկէլ քէօյ:	17
3 35	Սկիւտ. գզկն. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գնտլ. ա. ր. հիս. գանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ր. ա. գավ:	23
4 20	ուղղակի վանիք ա հիսար:	43
4 45	պէշ. գզկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. ա. Ր. հիս. գանլ. սթէն. ենիք. փշպ. պէյգ:	19
6 30	Սկիտ. գզգ. պէյլ. չնկ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. ենիք. պէյգ. պյքտ. մզրպ. ենմ. Ր. ա. գվգ	17
8 45	պէշ. գզգ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. ա. հիս. գանլ. չպգ. փշպճ. պէյգգ:	33
9 25	Սկիտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. ա. հիս.	45
10 20	պէշկ. գնտլ. ա. հիս. գանլճ. չպքլ. փշպճ. պէյգ. մզրպ. ր. ա. գավաք:	43
10 25	պէշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք:	33
10 35	պէշկ. օրթ. գրչմ. արնվ. պէպ. գնտլ. ր. ա. հիս. գանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյգ:	23
11 1	պէշ. պէյլ. չէնկ. վնիք. ա. հիս. փշպ. պյգ:	45
1 40	սկտ. գնտ. ա. հ. ա. գնլ. չպգ. փշպ. պյգ. պյքտ	44
1 55	պշկ. գզկս. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտ. ա. հիս:	20

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Կօմօ	1487	Կօզօ	1011	Մալմէօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէրթօ	3807	Կօնկօ	2906	Կրօտնօ	1895	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Կօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Դիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Դօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սալէրօ	1200
Պօրօտինօ	1264	Դուրօ	2383	Հօրաշիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1825
Պրավօ	1076	Դրագօ	1713	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Դինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2481	Իտահօ	5540	Օթէլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Կէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիփսօ	1337	Էրատօ	1481	Քիէւօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2488
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլպինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Կազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բէլօ	510	Վօլօ	1239
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1083	Բլաթօ	2329	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանդրօ	2272	[illegible]	1663	Ուէտօ	1850
Կլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Կօլօրատօ	4235	Կիտանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Թօքիօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՑ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ու ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	27 000 000
Պահեստի դրամ	›	52 002 500
Տարեկան հասոյթ	›	70 339 912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ատոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագին.

Ներով: 572 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱԲՐԻԷԼ [illegible] Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիտիս խան. 20 21 22

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրք Ս. ԹԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ու ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաապահով ցաւած ակռաները [illegible] կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ:

Ներանձնար եղանակաւ, [illegible] և [illegible] արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible]:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թքագեղձերու [illegible] և ամենակատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, [illegible]:

Տ. Գ. Ջաճեանները կ'ընդունին օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին:

[illegible] բերնանց բնակարանէն, Թիւ 1 [illegible]

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 15 27 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի:
Դշ. 16 28 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս):
Եշ. 17 29 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ:
Եշ. 17/ 9 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ և Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի:
Ուր. 18 30 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի. 56

ԿՈՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվրբուլ և Միջերկրական ծովու

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Պոթնիա	4581
Էդրուրիա	7715	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ակլաս	1993
Բաւոնիա	5587	Սարտինիա	2162
Քէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	3245
Կալլիա	4309	Պալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1393
Ալէփփօ	2143	Մօրոքքօ	1355
Քէտար	1876	Քամփանիա	12950
Շէրպուրկ	1844	Լուքանիա	12950
Քաթալոնիա	4845		

Ալէփփօ շոգենաւը, նաւապետ Հուիթսըն, Լիվրբուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալին
Thomas C. Joly
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց: 571

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
Թուական ը
(0 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կենաց վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմքեն
Ցակօրեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօֆ
Մարբուճճըլար, Զաղըլը խան, Թիւ 21 194

EMULSION SCOTT
ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «Իբրօֆօսֆիթ մը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած: Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն: Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾՈՒԱԾՔ, ԽՈՒԼԸ (սըրագա), ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՍԻՐՈՒՄԸ, ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ, ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ, ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ, ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործարանին նշանը

Ընդհ. գործակալք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԸԼ

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ և Արեւելքի միջեւ [illegible] շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Էճիփշեան	3500
Քէսդրիան	10500	Ալբըթըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2800
Ֆիլատէլֆիան	9000	Արապիան	3500
Կօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիան	2500
Ֆլօրիտիան	8000	Լէսպիան	2000
Քալետոնիան	3700	Մինտօ	900
Վալօնիան	3700	Օթօրօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիսպոն	800
Ծապրիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրամանագրը ղրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒԹԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (55)

ԼՈՒԻ ՊՈՒՍՆԱՐ

ԲԱՐԻԶՑԻ ՍՏԱՀԱԿ ՄԸ
ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՈՒՐՋԸ

Բ. ՄԱՍ

ՏՈՎԱՀԷՆՆԵՐԸ

—Բարև, Ֆլաժօլէ, ինչպէ՞ս ես, ծերուկ բարեկամս.

—Պուլօ՛, Պուլօ՛, դո՞ւն ես:

—Ես եմ այո, ու բարեկամիս հետ նախաճաշի եկայ:

«Քեզի ներկայացնեմ բարեկամս, Ֆրիքէն՝ սքանչելի նաւազ մը, քաջ մը՝ ճշմարիտ քաջ մը՝ ինչ որ շա՛տ կը սիրես դուն և որ իր հայրենիքին մեծ պատիւ կը բերէ:

Ետոյ Ֆրիքէի դառնալով՝

—Սիրելի Ֆրիքէս, փոխադարձաբար քեզի ալ ներկայացնեմ իմ այս բարեկամս՝ որ մեր բարեկամը պիտի ըլլայ այսուհետեւ. Պ. Ֆլաժօլէ, զուաւներու նախկին սպայ մը որ հիմա Սանթա-Ֆէի ամէնէն պատուաւոր վաճառականներէն մէկն է:

. . . .

Ան առտուն երեք բարեկամները միասին կը գտնուէին նորէն և խմբովին դէպ ի մօտակայ անտառ մը կ'երթային:

—Տղա՛քս, ըսաւ Ֆլաժօլէ, վստահ եմ որ անմիտներ չէք դուք. հիմա կռիւ մը տեղի պիտի ունենայ. այս պատճառաւ կարծեմ անօգուտ է ձեզի պատուիրել որ չխառնուիք ո՛ և է կերպով մեզի հետ առընչութիւն չունեցող այդ կռուին:

«Եկէ՛ք իմ տունս երթանք:

—Բայց ինչէ՞ն գիտէք որ այս մարդիկը կռուելու կ'երթան, առարկեց Պուլօ:

—Այսպէս եմ ատոր. վստահեցէք իմ հոտառութեանս վրայ ու մի՛ մոռնաք մանաւանդ թէ նախկին զինուորական մըն եմ ես ալ:

«Այս մարդիկը կ'երեւայ թէ հաշիւ մը ունին ագարակատէրի մը հետ՝ որուն խօսք հասկցնել չկրնալնուն՝ բանի պիտի գործադրել տան իրենց պահանջումը:

«Արիւնալի տեսարան մը կը պատրաստուի այս մարդոց ձեռքով, և որովհետեւ ագարակատէրն ալ մարդեր ունի իր տրամադրութեան տակ, դժուար չէ հետեւցնել թէ տաք կռիւ մը պիտի ըլլայ երկու կողմէն ալ:

«Աճապարենք ուրեմն, երկու կրակի մէջ չբռնուելու համար.

Երկու Բարիզցիները ինքզինքնին պատրաստուած տեսան Ֆլաժօլէի առաջարկը ընդունելու:

Նախկին սպային տունը՝ հարուստ ու ճաշակաւոր մարդու մը պատկանելու բոլոր նշանները ունէր և Պուլօ ու Ֆրիքէ ամէնէն գեղեցիկ ընդունելութիւնը գտան հոն:

. . . .

Գիշերը իջած էր:

Լռին քաղաքէն մրմունջներ կը բարձրանային, խորհրդաւոր մրմունջներ՝ որոնք դէպ ի անտառը երկննալով կ'անհետանային.

Փողոցին մէջ յարաճուն երթեւեկ մը կար.

Մարդիկ կը խօսակցէին ցած ձայնով, զէնքի ձայներ կ'ելլէին՝ և մութին մէջ դժուար չէր սուիններու փայլը տեսնել:

Պուլօ՝ նստած տեղը չէր կրնար հանգիստ մնալ և յարատեւ շարժումի մէջ կը գտնուէր՝ անհամբերելի գործ մը ունեցող մարդու մը պէս:

—Ի՞նչ աղուոր պիտի ըլլար, ըսաւ յանկարծ, եթէ... տեղի ունենալիք կռիւը տեսնելու երթայինք:

—Այո՛, ձայնեց Ֆրիքէ, շատ քիչ մը ատեն, հոգ չէ:

—Բայց կը փափաքիք որ ձեր գլո՞ւխը ջախջախեն: Թողէք Աստուածոյ սիրէք, որ այս մարդիկը իրար ուտեն, ու բնաւ մի խառնուիք բոլոր այն գործերուն՝ որոնք ձեզի հետ վերաբերութիւն չունին:

—Բայց Ֆլաժօ՛լէ, առարկեց Պուլօ, լաւ գիտես որ մեզի համար վտանգ մը չկայ ատոր մէջ:

—Բարեկա՛մս, հրացանի գնտակ մը միշտ անխորհրդաբար կ'արձակուի ասանկ կռիւներու մէջ՝ ուր նշան առնել անգամ չեն առներ. կը կարծեմ թէ գլխուն և կամ ուրիշ ո՛ և է մէկ կողմը գնտակ մը ընդունիլը չի փոխարիներ կռիւ մը տեսնելու հաճոյքը. կռիւ մը մանաւանդ՝ որ ո՛ և է կերպով չի կրնար զմեզ հետաքրքրել:

«Եթէ երբեք մեր շահը խնդրի առարկայ ըլլար այս վէճին մէջ, առաջին կռուողներէն մէկը պիտի ըլլայի ես, ու դուն լաւ գիտես որ ասանկ պարագաներու մէջ վարանողներէն չեմ. ձգենք որ մարդիկը իրենց ուզած կերպով գործերնին կարգադրեն:

—Բայց ճշմարիտ աշխարհի չէջան մը ըրած չպիտի ըլլանք, այսպէս ամէն խնդրի մասին անտարբեր մնալով. պէտք է քիչ մըն ալ տեսնենք թէ ինչ կը դառնայ շուրջերնիս:

—Եւ յետոյ, աւելցուց ստահակը՝ որ բոլորովին գաղափարակից էր իր բարեկամին, մեզի չպիտի ուտեն կարծեմ, անանկ չէ՞, սիրելի Պ. Ֆլաժօլէ. գէթ քիչ մը նայինք, տեսնելու համար թէ այս երկրին մէջ հաշիւները ինչպէ՞ս կը կարգադրուին:

—Բայց սադայէլական յամառութիւն մը ցոյց կու տաք երկուքդ ալ. գէթ գիտէ՞ք թէ ինչի՛ վրայ է խնդիրը, թէ ի՛նչ հաւեմատութիւններ կրնայ ստանալ այս պայմաններով սկսուած կռիւ մը:

«Ագարակները՝ որոնց այս մարդոց շահը կապուած է, այս պահուս կը մատակարարուին վերջին ծայր յոռի մարդու մը՝ Իռօնտոյի կողմէ՝ ուրկէ ոչ ոք գոհ մնացած է աշխատաւոր դասակարգէն:

«Ասոնք ամէնքն ալ կ'ուզեն Իռօնտոյի տեղ իբր վերակացու ունենալ Իթուրաս անուն շնորհքով երիտասարդ մը զոր ես անձամբ շատ կը սիրեմ ու բոլոր սրտովս կը փափաքիմ որ ինքը ըլլայ ագարակներու վերակացուն:

«Այս տեսակ փոփոխ մը՝ որուն հազարաւոր մարդիկ կուսակից են, սոր այս կէս վայրենի երկրի մը մէջ սոսկալի արիւնահեղութեամբ կրնայ իրականացուիլ. բան մը՝ որ պիտի պատահի վերջապէս, որովհետեւ շատ գէշ տրամադրութեան մէջ տեսայ այս առտու, մեր սովորաբար հանդարտ քաղքեցիները:

Ֆլաժօլէի գուշակութեան իբր հաստատութիւն՝ մահուան աղաղակներ սկսան ելլել փողոցէն:

—Չէ՞ր ըսած, աղաղակեց նախկին զուաւը, գուշակութիւններուս բոլորն ալ պիտի կատարուին:

Յանկարծ սոսկալի հրացանաձգութիւն մը սկսաւ:

Երեք մարդիկը երկվայրկեան մը սարսռացին ու վայրկեան մը չէր անցած, երբ երեքն ալ փողոցն էին արդէն:

—Բայց ի՞նչ պիտի ընենք, ըսաւ Պուլօ, զէնք չունինք որ մենք ալ կռուին մասնակցինք:

—Վիրաւորներ պիտի ըլլան անշուշտ ու զանոնք կը դարմանենք:

—Սակայն ասիկա կռուելէն շա՛տ աւելի դժուար գործ մըն է. միշտ նոյն բարի սիրտը կը մնաս, սիրելի Ֆլաժօլէս:

Այդ միջոցին շրջակայ փողոցէ մը զինուած մարդոց խումբ մը դուրս ելաւ, բոլոր ձայնովը «ի մա՛հ, ի մահ» աղաղակելով.

—Իռօնտոյի տունը կ'երթան ըսաւ Ֆլաժօլէ. անպիտանը կարծեմ թէ կեանքը վրայ պիտի տայ:

Խումբին գլուխը շնորհքով ու վայելուչ երիտասարդ մը անցած էր:

Ֆլաժօլէ զայն իր բարեկամներուն ցուցնելով ըսաւ.

—Քանտիոթին է, իմ բարեկամներէս մէկը. կ'երեւայ թէ ինքն ալ անձամբ կռուին մասնակցելով, աշխատաւորներուն իրաւունք տալը ապացուցանել ուզած է, ուրիշ կերպ կարելի չէ մեկնել այս կէտը, քանի որ Քանտիոթի քանի մը անգամ միլիոնատէր է:

(Շարունակելի)